ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

15. 6. 1984. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLV • 40 ДИН

БРОЈ 1694

ЧАМЦЕМ КРОЗ ХИМАЛАЈЕ

Ripley

Веровали или не!

ДЕЈВИД ГРАНДМЕН

ЈЕ ЈЕДНОГ ФЕБРУАРСКОГ ДАНА 1982. ВЕЖБАО ГАЂАЊЕ, А КАО МЕТА ПОСЛУЖИО МУ ЈЕ 7 М. ВИСОКИ САГУАРО КАКТУС. ИЗНЕНАДА, КАКТУС ОД 1800 КИЛОГРАМА СРУЧИО СЕ НА ГРАНДМЕНА И НА МЕСТУ ГА УСМРТИО.

канал на мосту

ПОЧЕТКОМ ОВОГА ВЕКА БРОДОВИ СУ ПРЕЛАЗИЛИ МАНЧЕСТЕРСКИ КАНАЛ, КОЈИ ПОВЕЗУЈЕ ЛУКУ ОВОГ ГРАДА СА ЕСТУАРСКИМ ЗАЛИВОМ РЕКЕ МЕРЗИ, ПРЕКО НЕКЕ ВРСТЕ АКВАДУКТА.

ЛЕО ПОЛК

ИЗ ЈЕДНОГ ГРАДИЋА У ФЛОРИДИ (САД) ДО САДА ЈЕ 320 ПУТА БИО ДОБРОВОЉНИ ДАВАЛАЦ КРВИ, ОДНОСНО, ДАО ЈЕ ОКО 151 ЛИТАР КРВИ ЗА ШТА БИ МУ У НАШИМ УСЛОВИМА БИЛО ПОТРЕБНО 126 ГОДИНА. НАИМЕ, У НАШОЈ ЗЕМЉИ ДАЈЕ СЕ ПО 300 ml КРВИ НАЈВИШЕ ЧЕТИРИ ПУТА ГОДИШЊЕ.

УКРАСНУ

ТИКВУ

У ОБЛИКУ ПАТКЕ ОДНЕГОВАО ЈЕ ТОНИ ЧАМПИ ИЗ САНТА БАРБАРЕ У КАЛИФОРНИЈИ.

АМЕРИКАНКА

МАБЕЛ ВУД

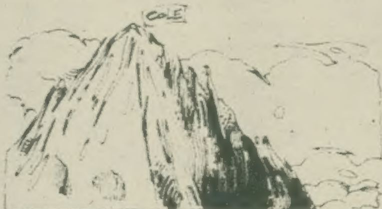
из Њујорка

УЉАНИМ БОЈАМА СЛИКА НА ТИЛУ.

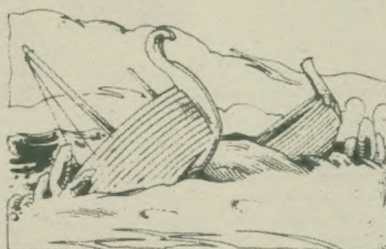
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● пред дански Парламент изнет је предлог једног новог закона по коме би се батине забрањивале и кажњавале. Овакав закон који штити децу од родитеља већ постоји у Шведској, Норвешкој, а од првог јануара ове године и у Финској. Али, према неким анкетама, сматра се да овај закон неће бити изгласан и у Данској.

● ● ● Маунт Еверест прекривен је отпацима од подножја до врха, изјавио је недавно сер Едмунд Хилари, алпиниста који је 1953. први освојио највиши врх

света. На штету коју Хималајима сваке године наноси 25 хиљада туриста упозоравају и еколози. Они се пре свега жале на многобројне експедиције које за ложење потроше на тоне дрвета.

● ● ● најнеобичније село у Европи зове се Каркакрос, а налази се на једном острвцету на источној обали Ирске. Ово место нема ниједне куће за становање – његови житељи станују у седамнаест старих бродова који су се некада давно ту насукали. Једина кућа која заиста заслужује овај назив јесте црква, али и она је изграђена од стабала која су на обалу избацивале морске струје.

● ● ● група совјетских археолога недавно је на северозападу европског дела ове земље пронашла најстарије смучке на свету за које је процењено да потичу од пре четири хиљаде година. Према тврђењу стручњака, племена која су пре четири миленијума живела у овим областима служила су се смучкама као превозним средством. Пре овог открића за најстарије смучке сматрале су се оне које су изложене у једном музеју у Ослу, а старе су око две и по хиљаде година.

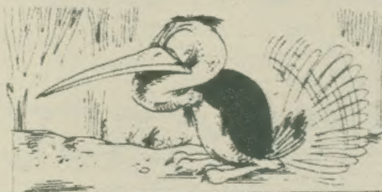

● ● ● према званичним подацима у Перуу има око 12000 људи оболелих од лепре. Стручњаци Министарства здравља ове земље установили су да 80 посто оболелих живи у амазонским прашумама између реке Агвахо и Уаљага. Лепру су у ове области донели још и шпански освајачи кад је она десетковала домородачко становништво. Иначе, рачуна се да данас од ове болести у свету болује око 12 милиона људи.

● ● ● Арабијско полуострво и афрички континент све се више удаљавају један од другога и то просечно за два центиметра годишње. Према претпоставци коју је недавно изрекао енглески геолог Џон Валтер Грегори, овај феномен могао би временом да претвори Црвено море у океан (четврти по реду).

● ● ● мало је птица које производе тако лепу музику као америчка шумска шљука, мада она уопште не уме да пева.

„Песма" америчке шљуке настаје вибрирањем пера у крилима и репу и то само док се ова птица у муњевитом лету приближава земљи.

СЛАВНИ ОБОЖАВАОЦИ МИРИСНОГ НАПИТКА

КАНТАТА ЗА КАФУ

Чувени немачки композитор **Јохан Себастијан Бах** (1685 – 1750), творац бесмртних фуга и свита, ораторијума и соната компоновао је и око три стотине кантата. Једна од њих, у ствари шаљива оперета једночинка, посвећена је црној кафи и у њој се строги отац и кћи препиру око њене навике да пије кафу. Ево дела једног дијалога из „Кантате за кафу":

Бети: „Драги оче, не буди тако крут! Ако не попијем три шољице дневно, осећам се као комад бајатог печења!" Да ли је потребно додати да је Бах био на ћеркиној страни као страствени кафопија?

Битка од поноћи до подне

Црна кафа била је главни ослонац у животу француског књижевника **Оноре де Балзака** (1799 – 1850), творца бројних романа и прича који чине такозвану „Људску комедију". Аутор дела: „Луј Ламбер", „Евгенија Гранде", „Чича Горио", „У тражењу апсолутног", „Изгубљене илузије", „Рођака Бета", одлазио је на починак у шест поподне, спавао до поноћи, а онда седао за сто и као у грозници писао до следећег поднева наливајући се јаком кафом – из бокала! Балзак је написао: „Кафа ми пада право на стомак и одмах изазива опште комешање. Идеје надиру као батаљони Велике армије на бојном пољу и почиње битка. Догађаји из сећања стижу пуним галопом истакнутих застава. Лака коњица креће у јуриш у величанственом поретку, артиљерија логике жури с тешком опремом и муницијом, стреле духа напињу се као врсне нишанџије. Надахнуће је ту и папир је покривен мастилом – јер борба почиње и завршава се пљусковима црне течности – као бојно поље барутом".

Бол са уживањем

Један од највећих војсковођа и завојевача свих времена француски цар **Наполеон Бонапарта** (1769 – 1821) је рекао: „Доста јаке кафе одмах ме пробуди, даје ми топлину и необичну снагу и задаје ми бол који није без уживања. Више волим да патим него да будем безосећајан". Наполеон је имао прилике и за једно и за друго. Водио је многе битке и ратове, гледао људе како гину, владао великим делом Европе. После изгубљене битке код Ватерлоа 1815. доживео је горчину дефинитивног пораза и последње године провео у изгнанству на малом острву Света Јелена где је и умро.

Нека родитељи забране!

Француски адвокат, економист и чувени сладокусац **Антелм Бријан–Саварен** (1755 – 1826), познат, између осталог, и по духовитој расправи о уметности једења „Физиологија укуса", имао је високо мишљење о кафи и у животу је испио велике количине ове мирисне црне течности. Ипак, одлучио је да је заувек остави јер, како је рекао, „једног дана човек постане жртва њених чари". Он, који је знао да попије толике кафе да је остајао будан и радио и по четрдесет сати, забележио је: „Дужност је свих мама и тата да забране деци кафу уколико не желе да она у двадесетој буду кржљави мали старци".

Са укусом шампањца

Пруски краљ **Фридрих Вилхелм Велики** (1744 – 1797) остао је познат по административним реформама и строгој економској политици тако да се после његове смрти у државној благајни затекао повелики „вишак". Био је и краљ-војник који је уживао у правом војничком животу и егзерцирима и од срца је презирао свог нећака и наследника који је волео уметност и био талентован челиста. Е, па, тај исти штедљиви краљ дозвољавао је себи један луксуз – да му вољену кафу понекад направе са шампањцем уместо са водом!

Једна једина и за генерала

Врховни заповедник Северњачке армије за време америчког грађанског рата између Севера и Југа и каснији осамнаести председник Сједињених Америчких Држава **Јулисис Грант** (1822 – 1885) лично је руководио Мидовом армијом у такозваном Походу на дивљину у оквиру кога се одиграла и по људским жртвама злогласна битка на реци Потомак маја 1864. против јужњачког генерала Лија. За време тог ратничког похода војничке порције хране и пића биле су смањене па се и генерал Грант задовољавао оброком исецканог и сирћетом зачињеног краставца и једном јединомшољом, истина, јаке кафе. Редукција кафе падала му је далеко теже од глади.

На другом свету нема чекања

У дубокој старости, нарочито последње године живота, немачки филозоф **Имануел Кант** (1724 – 1804) постао је велики привржееник кафе, а шољица после обеда претворила се у култ. Творац „трансцедენталног идеализма" изложеног у дилеми: „Критика чистог ума", „Критика практичног ума", „Критика моћи суђења", понекад би после ручка, занет разговором, за моменат заборавио на своју кафу да би је се брзо сетио и старачки прогунђао да је „хитно донесу на лице места". Послуга је, поштујући његову вољу, још за време обеда, имала самлевену кафу и држала спремну кључалу воду. Чим би се из трпезарије чуо Кантов захтев, слуга је скакао као стрела да приправи кафу и требало је само причекати да прокључа и да се сипа. Али, то незнатно чекање Кант просто није могао да издржи. Ако би му неко од гостију рекао: „Драги професоре, кафа ће одмах бити готова", он би жалобно одговарао: „Бити! У томе и јесте проблем што ће тек бити". Затим би са мученичким изразом лица говорио: „Па, могу лепо и да умрем, то је само умирање и, хвала богу, на другом свету нема пијења кафе па ни чекања да вам је донесу". Али, чим би чуо кораке слуге који је носио кафу, Кант је све заборављао и радовао јој се као дете.

Што је више пијеш, паметнији си

Шкотланђанин **сер Џемс Мекинтош** (1765 – 1832), филозоф и државник, писац више историјских дела, ишао је у својој љубави према кафи толико далеко да је тврдио како су моћи човековог ума директно пропорционалне количини кафе коју попије.

Каква неопростива случајност

Велики француски филозоф-просветитељ и књижевник **Жан-Жак Русо** (1712 – 1778) који је значајно утицао на умове свога века и на касније мислиоце и идеологе делима: „Емили", „Друштвени уговор", „Расправа о пореклу и основама неједнакости међу људима", „Јулија или Нова Хелоиза", „Исповести"... толико је волео кафу и тако је често пио да је заиста пука случајност што није умро са шољицом кафе у руци.

Отров спорог дејства

Франсоа Мари Аруе Волтер (1694 – 1778), француски књижевник, историчар и филозоф, један од најизразитијих представника епохе просвећености и најслободоумнијих духова ондашње Европе, сарадник чувене „Енциклопедије", аутор дела: „Микромегас", „Кандид", „Анријада", „Девица Орлеанска", „Едип", „Брут", „Цезар" и многих других пио је по педесет шоља кафе сваког дана, чак и у старости. На нечију примедбу да је кафа споделујући отров Волтер је одговорио: „Мора да је баш тако јер ја је, ево, пијем већ шездесет пет година и још нисам мртав!"

Приредила: ***Бојана Дожић***

НИШТА ВИШЕ НИЈЕ НЕМОГУЋЕ

ЧАМЦЕМ КРОЗ ХИМАЛАЈЕ

ФРАНЦУЗ МИШЕЛ ПЕСЕЛ ЈЕ ДЕВЕТ ПУТА БИО НА „КРОВУ СВЕТА" И ЗА ТО ВРЕМЕ СВИХ ШЕСТ ХИЉАДА КИЛОМЕТАРА ПРЕШАО ПЕШИЦЕ, НА МУЛИ ИЛИ ЈАКУ. КАД МУ ЈЕ ТО ДОСАДИЛО, РЕШИО ЈЕ ДА КРЕНЕ ПУТЕВИМА КОЈИ СУ НА МАПАМА, ОБИЧНО, ОБЕЛЕЖЕНИ ПЛАВОМ БОЈОМ...

У младости сам био јако несрећан зато што сам се родио сувише касно да бих полетео с браћом Рајт, сувише касно да бих сео за волан првог аутомобила или први стигао на Северни или Јужни пол. И ко зна колико дуго бих се осећао „крив", због тога, да инжењери нису направили једно сасвим ново транспортно средство: ваздушни јастук или, како сам га кратко назвао, аероглисер – који покреће компримирани ваздух створен испод трупа чамца.

Кад бих успео да аероглисером савладам „кров света", онда би, свакако, путовање по планинским рекама у осталим деловима наше планете била права дечја забава. То би и те како помогло развоју забачених крајева – беспућа, многа села више не би била богу иза ногу.

Прећи Хималаје воденим путем значило би, бар тако сам веровао, стићи до оних крајева који су досад били далеко од пешачких стаза, а који су крили многе хималајске тајне. Једна од њих никако ми није давала мира: на вртоглавој висини изнад реке Калин-Гандак виде се пећине, заправо читав пећински град. Ко је ту живео, на који начин су људи горе стизали? На то нико није могао да ми одговори и то ме је још више заинтригирало. Наравно, сам не бих могао да одгонетнем тајну цивилизације која је, ко зна кад, живела у том пећинском граду, али би успех експедиције са аероглисерима био бар мало значајнији.

Почињу невоље

У енглеском градићу Питерборо, где се налази фирма која производи ваздушне јастуке или оверкрафте, понудили су ми један мали аероглисер дугачак два и по метра, са два мотора. Са два другара који су се прикључили експедицији – Енглезом Мајклом Александером и Аустралијанцем Робертом Кордуком – извршио сам неколико проба на непловном делу француске реке

Ко зна, можда ће у неко догледно време хималајске реке заиста постати пловне, за оне мало храбрије, разуме се.

Шер. Пловидба је још једном потврдила истину да је управљање аероглисером прилично тешко јер, прво, са закашњењем реагује на команде управљача и, друго, брзаке је тешко уочити кад возач седи позади, што је једино могуће.

Али, ми смо кренули на Хималаје! Савладиваћемо прво брежуљкасти део, затим гребен Махабхарат и на крају Главни хималајски гребен. Остало је отворено само питање које реке да одаберемо, јер тачних података о мрежи хималајских вода нема ни у једном приручнику. Решили смо да се поуздамо једино у моје предзнање о хималајским рекама, а оно није било нарочито.

На крају смо одлучили да ја кренем први реком Сун-Коси и стигнем до наше будуће базе на њеном ушћу у Арун. Мотори су забректали, заглушујући шум реке и аероглисер је с обале зачас склизнуо у воду где се буквално сударио са воденом лавином. У тој жестокој борби аероглисер се окретао око себе, враћао назад, али и напредовао „прескачући" многе хриди. Од силне пене, милиона капљица воде које је носио ветар често нисам видео ни прст пред оком.

Другог дана смо наставили путовање и имали две незгоде: прво је мом аероглисеру отказао мотор тако да сам се уз приличне муке докопао обале а онда се Роберту Кордуку сломила елиса мотора па је једва успео да се одржи на површини док му нисам притекао у помоћ. Али, све је то био мачји кашаљ у односу на оно што нас је чекало.

Подсмех мештана

Громогласна јека наговештавала је да се приближава ушће Сун-Косија у Арун, једну од највећих непалских река која се пуних 270 km спушта низ Хималајски гребен. Две огромне водене масе, сударају се чинећи величанствен призор, као да ниједна не жели да устукне, нити да буде само притока. У тренутку сам схватио шта ме чека, али касно. Талас је из све снаге ударио у бок чамца, подигао га и следећег часа ме поклопио. Ударац је био толико јак и неочекиван да сам осетио ужасан бол, али се нисам дао: и рукама и ногама покушавао сам да нађем било какав ослонац. Узалуд.

Због недостатка ваздуха под водом готово сам се онесвестио. У последњем тренутку сам некако изронио, почео халапљиво да гутам ваздух и онда ме је талас поново одвукао на дно. Тада ми је кроз главу затутњало упозорење оних који су нас испратили да се не играмо главама. И заиста никад нисам био ближи смрти. Воде су ме вукле још добрих пола часа и онда, као какву стару крпу, избациле на обалу. На срећу, аероглисер је, уз мање оправке, могао даље...

Путешествије по Аруну значило је само једну етапу пловидбе хималајским рекама и, на неки начин, генералну пробу пред главни испит – савлађивање Главног хималајског гребена. До подножја нас је пребацио хеликоптер и пилот је пожелевши нам много среће, која нам је и те како била потребна, одлетео. На обалу Кали-Гандака ускоро нам се придружила група мештана. Кад смо им објаснили да хоћемо чамцима уз реку, тако су се сажаљиво насмејали, да умало нисам побеснео. Да им покажем како озбиљно мислимо, гурнуо сам руку у воду и муњевито је извукао: вода је била тако хладна да сам се просто опекао. Срећа је што смо били добро обучени и што смо уза се имали чак и гњурачка одела јер пасти у тако хладну воду значило би крај.

Пловидба у месту

Кад сам из аероглисера погледао горе, телом су ми прошли жмарци: окомите стене дизале су се до неба и са њих су, слично новогодишњим украсима, висиле зелене леденице. Иза леђа ми је допирала заглушујућа бука водопада. Шта ако мотори не издрже и аероглисер крене назад?

Аероглисер је ипак без већих проблема савлађивао реку, некад, истина, стојећи у месту јер је његова брзина од 25 km на час била иста као и брзина воде. Неколико пута сам морао веслима да се одбијам од обала, да бих улетео право у вртлог и ту се по десетак и више минута бесомучно и неконтролисано окретао у месту. На неким местима кањон се тако сужавао да је река просто беснела. И ту смо је надмудрили.

Кад смо стигли испод пећинског града, оставили смо аероглисере и запутили се горе. Нисмо могли много да сазнамо о људима који су ту живели, једноставно, то може да испита само екипа стручњака. Знамо само да се ти пећински људи нису бавили земљорадњом јер нигде нисмо видели ни комадић плодног земљишта, исто тако нису били ни сточари јер нигде у близини нема пашњака. Могуће је да су пећине служиле као складиште трговцима соли између Тибета и Индије. Али, нисмо нашли ниједан доказ. Постоји могућност да су те пећине и некадашњи рудници, али је то мало вероватно јер су ту помешани различити геолошки слојеви.

Загонетка хималајских пећина тражи комплексније изучавање при чему су најзанимљивије оне у врху до којих је немогуће стићи без специјалног алпинистичког прибора. Јер, што се тиче ових нижих, оне су највероватније вековима пљачкане. Ја иначе искрено гајим наду да ћу бити члан експедиције која ће, кад-тад, кренути да детаљно испита овај пећински град...

До безумља и натраг

Цвокоћући од хладноће спустили смо се на обалу и поново кренули уз реку, сада суочени са много већим проблемима јер је река била све бржа. Међутим, већ смо били искусни хималајски речни вукови и умногоме знали ћуди реке, попели смо се на висину од три хиљаде метара.

... Деветог јуна путовање је завршено у Марфи, првом насељу на северној страни Хималаја. Нашу експедицију дочекала су шесторица непалских малишана који су, кад су видели наше аероглисере, побегли главом без обзира. Биле су то прве машине које су видели у животу. Даље нисмо могли јер монсунске кише само што нису почеле и морало се мислити на повратак.

За време повратка до Похаре – 110 km тешким планинским путевима – имао сам доста времена да размишљам о свему што смо видели и доживели. Три наша аероглисера заједнички су прешла 1800 km по непалским рекама. Спрудови и брзаци се не могу избројати. Истина, нисмо успели да пређемо цео ток Гандака, а ни пећинска насеобина нам није открила своје тајне. Али, главна идеја је остварена – стићи до границе Тибета не пешице ко дотад него реком. А људи који су нас пре похода сматрали за будале сасвим су у праву, ићи уз реке на Хималаје право је безумље. Али, зар по правилу безумни нису крчили путеве? Једно смо ипак доказали: идеја да се чамцем пређу Хималаји је остварљива. Зар то није довољно? Ја мислим да јесте.

П. М.

ЏОРЏ ФЕРИС: ОД СЛАВЕ ДО ПРОПАСТИ

ЗАСЕНИЋУ Г-ДИНА АЈФЕЛА!

Тај човек је луд, говорило се за Џорџа Фериса када је први пут јавно изложио свој план.

ОРГАНИЗАТОРЕ СВЕТСКЕ ИЗЛОЖБЕ У ЧИКАГУ 1893. МОРИО ЈЕ ОЗБИЉАН ПРОБЛЕМ: КАКО ДА НАДМАШЕ КУЛУ СЛАВНОГ ФРАНЦУЗА СА ПРЕТХОДНЕ ИЗЛОЖБЕ. РЕШЕЊЕ ЈЕ ПОНУДИО МЛАД ИНЖЕЊЕР КОЈИ ЈЕ СВОЈУ БРЗО СТЕЧЕНУ СЛАВУ ПЛАТИО ЖИВОТОМ.

Једне прохладне суботе 1892. године у Чикагу се окупио крем америчких архитеката и грађевинских инжењера. Разлог: договор око припреме Светске изложбе која ће се поводом четиристогодишњице открића Америке одржати у овом граду 1893. Скупу је председавао главни организатор Изложбе Данијел Бернем, власник у то доба највише зграде на свету, двадесет доспратнице која је управо те године довршена у Чикагу.

Данијел Бернем и остала господа ускоро су сазнали резултат конкурса којим је обухваћена читава земља, а чији је циљ био да се за изложбу у Чикагу смисли неко архитектонско или друго чудо које ће засенити звезду изложбе у Паризу 1889. године. Ајфелову кулу. Испоставило се да водећи мозгови земље нису успели да смисле ништа инвентивније од – куле још више од Ајфелове.

Стара идеја, изузетна величина

На то је Данијел Бернем имао да каже само ово: величина нам сама по себи не значи ништа, потребно нам је нешто истински ново, оригинално и смело да покажемо свету. Само шта? На то у први мах није умео да одговори ни висок, сувоњав тридесет трогодишњак са жбунастим црним брковима, али се ипак у себи заклео да ће наћи одговор на изазов Ајфелове куле.

Прича се да је Џорџу Вашингтону Гејлу Ферису млађем – како се звао брка – „генијална" идеја синула за столом једног чикашког ресторана исте вечери после важног састанка. Џорџ је, кажу, узео оловку и папир и за тили час скицирао своју конструкцију тако прецизно да нацрт касније није претрпео ни једну једину измену.

Истини за вољу бркати Џорџ ништа суштински није измислио, само је поново „изумео" – точак. Овај његов требало је да служи за забаву одважнима који се усуде да се укрцају у тридесет и шест за то предвиђених кабина. Точак је, то се ипак мора признати, био изузетан бар у једном – већи свет до тада није видео.

Први кога је Ферис упутио у детаље свог плана био је инжењер Виљем Гроно који ће постати његов помоћник. Гроно је први видео нацрт џиновског челичног точка са пречником од 76 метара, необично сличног ономе са бицикла. Од тог тренутка он је на себе преузео бреме свих техничких проблема конструкције. Џорџ Ферис имао је важнија посла. Морао је да се избори за пристанак да баш његов точак представља САД на Изложби, а онда и да се побрине за финансијски део подухвата.

Ускоро су и организатори Изложбе видели нацрте за највећи точак на свету, висок као нека двадесетшестоспратница, са осовином тешком 70 тона и дугачком 13 метара (била би то најдужа шупља челична шипка до тада искована). Један мотор од хиљаду коњских снага требало је да покреће точак, други исте снаге палио би се у случају квара. Деси ли се да точак почне неконтролисано да се окреће, џиновска ваздушна кочница притегла би пар челичних обруча све док се и последњи зубац у мамутском механизму не блокира.

Организатори Изложбе сазнали су и ово: у сваку кабину моћи ће да се смести по шездесет путника, а читаву конструкцију носиће две челичне куле високе 42 метра, са бетонским темељима од десет метара. По пројекту, точак би под пуним оптерећењем тежио 1200 тона – колико су, рецимо, тешка три „боинга 747".

Окреће се

Ако за „боинга" још нису могли да чују, организатори су ипак имали представу о томе колико је 1200 тона. Предлог их је, најблаже речено, запрепастио. Човек је луд, говорило се. Један популарни лист је без оклевања назвао читав план „сулудом фантазијом". Што се Данијела Бернема тиче, он је конструктора упозорио на две подједнако непријатне могућности: да се точак под налетима мичигенских олуја сруши, а затим и на вероватноћу да се људи неће усудити да се вину у висине на справи тако климавог изгледа.

Џорџ Ферис је остајао при свом, организатори су се премишљали. Једног пролећног дана дали су му одобрење, следећег му га одузели. Коначно, како је 1893. бивала све ближе, а ништа што би надмашило Ајфелову кулу сем друге, још више куле, није смишљено, организатори су попустили. Нека Ферис сагради свој точак – под условом да сам за њега плати.

Ферис се сложио. Понесени његовим самопоуздањем, богати пословни људи отимали су се о деонице које су изумитељу Великог точка донеле 350 хиљада долара у готовини, двоструко више од суме која му је била потребна. До краја године две хиљаде тона сировог гвожђа лежало је у складиштима Чикага, а шест месеци касније, упркос мразу постављени су и бетонски темељи.

Сасвим је могуће да је у овом критичном тренутку Џорџ Ферис изгубио нешто од свог самопоуздања. Ко би, узгред, могао и да му замери? Највећи део експоната био је у то доба већ постављен, све сама електрифицирана чуда наступајућег 20. века: телефон, фонограф, линотип (штампарска машина која одједном слаже цео ред). Четрдесет и шест земаља, 250 хиљада експоната...

Како да се, суочен са свим тим, Џорџ Ферис не запита има ли изгледа да засени остале, понајвише сећање на гвоздено чудо Александра Гистава Ајфела? Да све буде још црње, није чак било времена ни да се точак прво испроба без присуства јавности.

Када је куцнуо час великог испита, Ферис је наложио Гроноу да присуствује догађају, шефу градилишта Лутеру Рајсу „да заврти точак или га сруши", а потом је не чекајући на исход „неодложним послом" отпутовао на Исток.

Док је Џорџ Ферис покушавао да излечи нервозу у Питсбургу, Виљем Гроно је надгледао коначно по-

стављање Великог точка и прижељкивао да се и он налази ако не у Питсбургу оно бар ван видокруга градилишта. Пусте жеље, што би се рекло, јер је јадни Виљем у једном тренутку морао да поднесе шок од кога му се следила крв у жилама: ваздух је запарала језива шкрипа која на сву срећу није означила обрушавање Великог точка. Испоставило се да је зашкрипала рђа на обручу ваздушне кочнице. Велика кочница, велика шкрипа али точак се окретао.

Новинари, младенци и летећи пси

Рајс је брже-боље телеграмом дојавио радосну вест Ферису који је, такође телеграфски, одговорио: екипе има да раде даноноћно све док се не монтирају и кабине. Два дана касније, кабине су биле монтиране, а у једној од њих су се налазили Рајс и Груно. Точак се вртео беспрекорно.

Двадесет и првог јуна Точак је свечано пуштен у рад уз звуке лимене музике, заставе и пригодне, егзалтиране говоре присутних достојанственика. Чак се и Џорџ Ферис за ову прилику материјализовао тј. појавио.

Точак је доживео фантастичан успех. Парови су се отимали за привилегију да се венчају у његовом подножју, али су морали да се задовоље канцеларијом надзорника градилишта. Новинари су сензације ради измишљали приче о псима који се стрмоглављују са застрашујућих висина и јадним беспомоћним људима заробљеним у кабинама небу под облаке на поквареном точку.

До краја изложбе у октобру, милион и по људи платило је папрену цену од педесет центи само да би на точку описали два умирујуће спора круга у трајању од двадесет минута. Исто толико коштала је, рецимо, и улазница за читаву изложбу, а десет пута мање карта за рингишпил.

Џорџ Ферис као да је добио крила, а штампа није показивала намеру да му их поткреше. Објављивало се све што је творац Великог точка имао да каже. После једног од бројних интервјуа, неки новинар записао је како после једног часа тако „брилијантног излагања" нико не би могао да се отме утиску да се налази у присуству човека предодређеног да одигра значајну улогу у индустријском напретку земље.

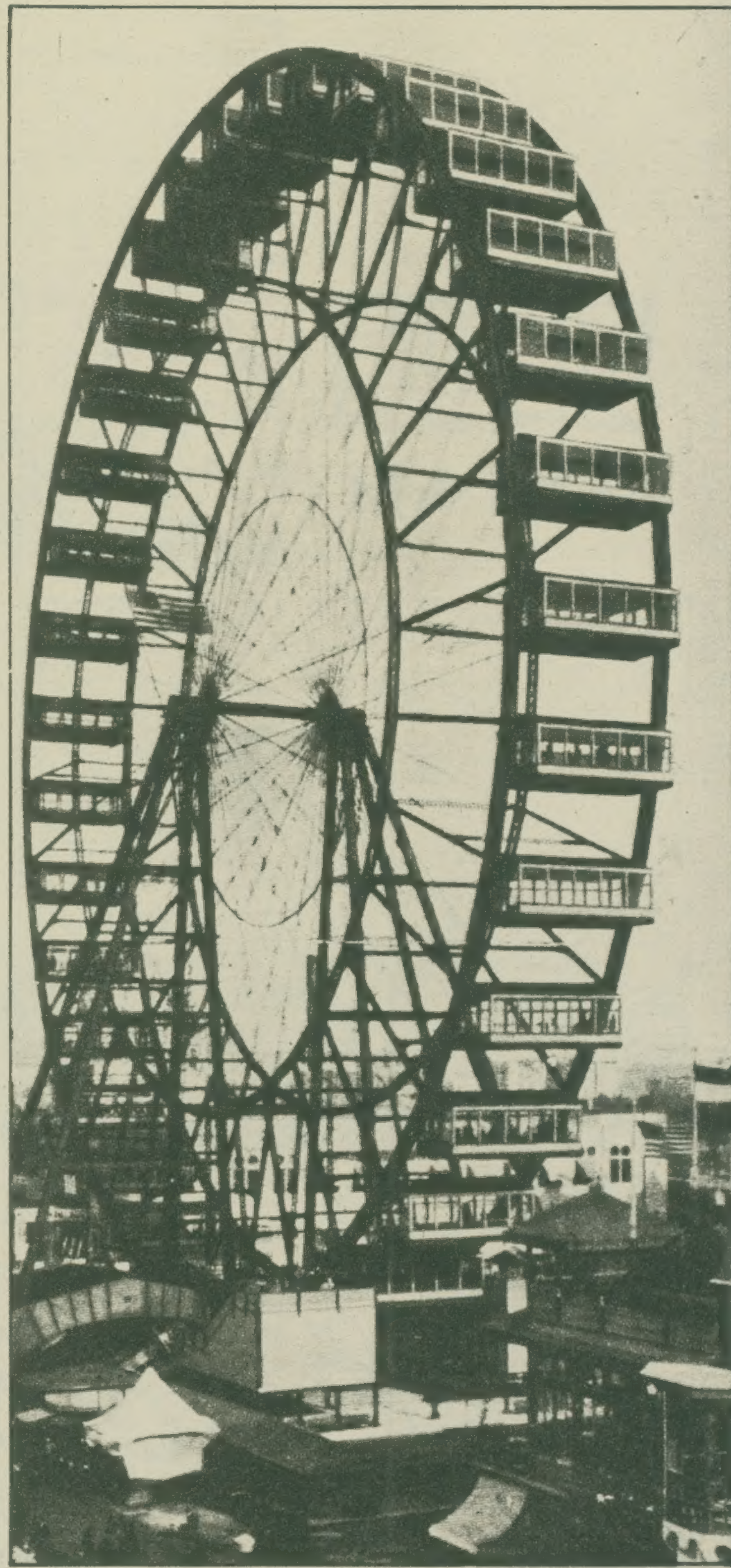
Али, није било тако.

Када је Изложба затворена, точак је размонтиран и спремљен у депо железничке станице. Искрсло је питање – шта с њим, на које ни инвентивни Ферис упркос даноноћном размишљању није умео да одговори. Јер, светско чудо било је тако гломазно да се није могло баш никуда транспортовати иако би у многим градовима желели да се проврте на њему.

У међувремену се градитељ мостова по имену Виљем Саливен вратио са Изложбе у Чикагу у родни Џексонвил у Илиноису и конструисао оно што Ферис није: точак на расклапање. До данас је фирма породице Саливен саградила, продала и поставила 1300 Ферисових точкова, од Велике Британије до Новог Зеланда. Осим части да точкови носе његово име, Џорџ Ферис никада није извукао ни пребијене паре из овог мултимилионског посла.

Некада громогласан и славан Џорџ Вашингтон Гејл Ферис претворио се у сенку од човека и умро – кажу од туге што је његов точак отишао у старо гвожђе. Није доживео оно што би за њега сигурно био највећи шок: једанаестог маја 1906. деведесет килограма динамита задало је последњи ударац „чуду које по цени, димензијама и потпуној бескорисности није имало премца на два континента" – како је новинар „Трибјуна" написао у последњем извештају о Ферисовом точку.

М. И.

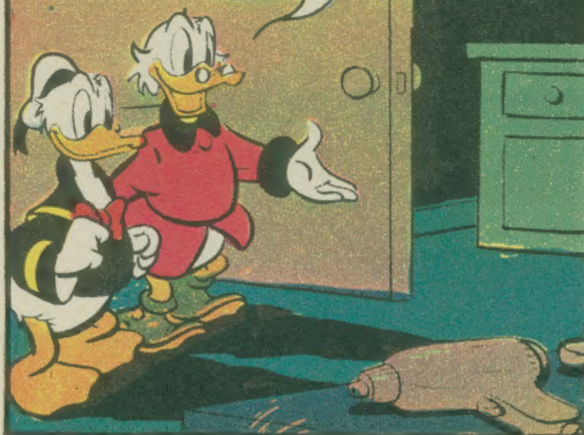

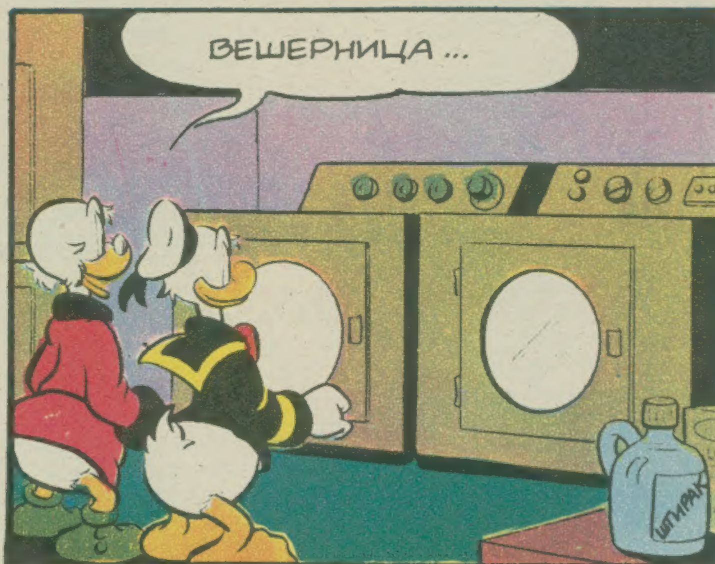
Највећи забавни точак на свету био је висок 80 метара и тежак 1200 тона што је равно тежини три „боинга 747".

Златно доба Великог точка трајало је колико и Светска изложба у Чикагу 1893. када је милион и по људи не трепнувши платило папрену цену од педесет центи за само два круга на њему.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

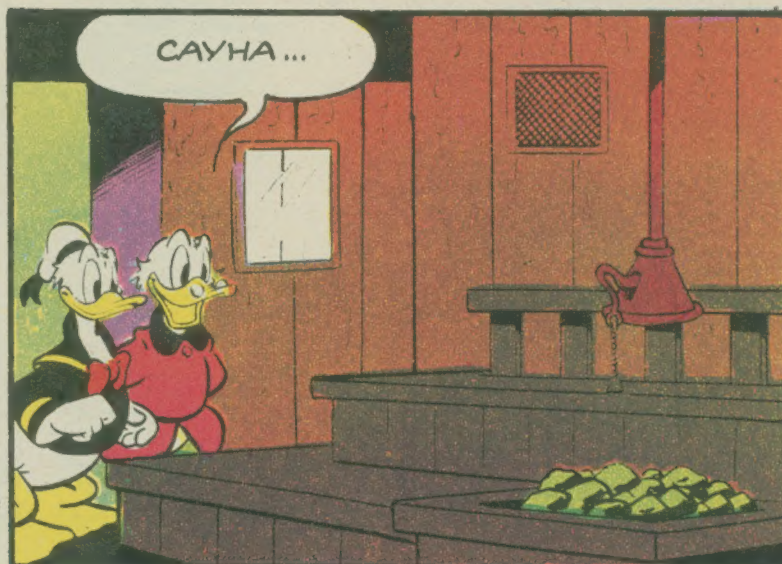

Шездесетогодишња Дорин Мекензи сада живи са својим мужем на Минорки, Чарлс је већ неколико година у пензији.

ДОГОДИЛО СЕ ОНО ЧЕГА САМ СЕ НАЈВИШЕ ПРИБОЈАВАЛА – МОСТ СЕ ОТКИНУО И НАС ТРОЈЕ СМО СЕ НАШЛИ У ХЛАДНОЈ ВОДИ. БИЛО ЈЕ ПИТАЊЕ ТРЕНУТКА КАД ЋЕ НАС НАПАСТИ МОРСКЕ НЕМАНИ...

МЕЂУ МОРСКИМ ПСИМА

После пријатно проведене вечери стајала сам на палуби огромног танкера чекајући да се појави чамац који ће нас пребацити на обалу. Желела сам да се што пре вратим у хотел да видим како ми је супруг. Требало је да будемо заједно на вечери коју је капетан приредио али он је у последњем тренутку одустао јер се није осећао добро.

Мој муж Чарлс, заједно са колегом Ралфом, Норвежанином, протеклих дана помогао је да се отклони неки квар на танкеру који је прошлог маја требало да исплови из јеменске луке Аден. После успешно обављеног посла капетан је желео да заједно вечерамо, у знак захвалности. Чарлс коме није било добро инсистирао је да одем бар ја.

Гледајући како се приближава чамац који ће Ралфа, његовог пријатеља Лена и мене пребацити на обалу задрхтала сам и на саму помисао да се нађем у још увек хладној води Индијског океана. Знало се да у том делу има морских паса. Један од морнара спустио је мостић. Први је почео да силази Ралф носећи у руци повећу актн ташну. За њим сам кренула ја, уз себе сам имала само торбицу, а за мном је корачао Лен. Били смо отприлике на пола пута када је морнар довикнуо да се добро држимо за ограду јер је требало да спусти мост још мало ниже. Тачно кад је Ралф почео да му даје знаке да се не труди да ћемо успети да се укрцамо на чамац, догодило се оно чега сам се највише плашила.

Подебљи конопац који је осигуравао и држао доњи део моста којим смо силазили потпуно неочекивано излетео је из лежишта. Мостић се откинуо и ми смо, као избачени из катапулта, полетели у морски бездан. У тренутку кад сам осетила како ми се хладна вода заклапа над главом почела сам себе да бодрим и храбрим: не сме да те ухвати паника! Тачно кад сам успела да изроним, осетила сам да се сва сила метала, дасака, конопаца обрушава на наше главе. Као да није било довољно што ме је одећа која се натопила водом вукла надоле, сад ми се око врата обмотао и тешки метални ланац који је претио да ме угуши. Требало је да се одржавам на површини и уза све то да се ослободим и „огрлице смрти" која ме је давила.

Схватила сам да ми поцепана одећа и ципеле само сметају да се одржим на површини па сам их, копрцајући се, једва некако одбацила. Остала сам само у доњем вешу. Ни то ми није помогло, ланац ме је вукао надоле, почела сам да кркљам. Ралф је у тренутку схватио у каквој сам се опасности нашла, коначно је одбацио ташну с важним документима и грчевитим покретом успео да ме ослободи „огрлице смрти". Сада сам већ лакше дисала.

Где је Лен, прошло ми је кроз главу, шта се са њим догодило. И Ралф и ја почели смо да га дозивамо. Огласио се одозго. Са ужасом смо схватили да му се једна нога закачила за доњи део моста, висио је с главом надоле. Махао је рукама, бацакао се покушавајући да се отргне из стеге. Везе су некако попустиле и Лен је улетео у воду као стрела избачена из лука. Сво троје нашли смо се у истој невољи.

Капетан је са палубе довикивао да се не плашимо, да ће све бити у реду.

– Сачувајте присебност, не мичите се!

Лако је то било рећи, опасност је тек наступала. На неколико метара од нас нешто је блеснуло. Морски пас! То је крај, нећемо имати времена да се извучемо.

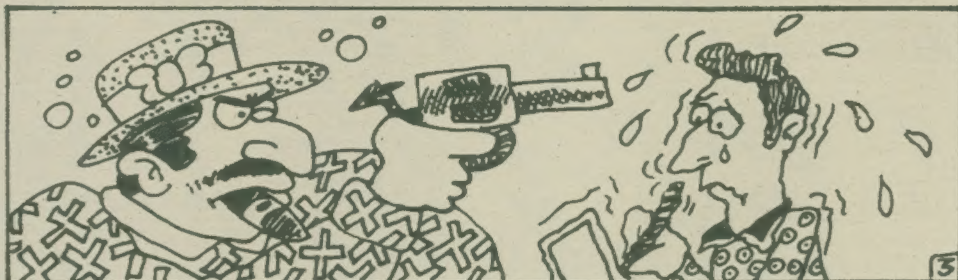
Морнар који је био задужен да спусти мостић скочио је у воду тик крај мене. Чим је испливао на површину ухватио ме је за руку и, тако ми се бар учинило, почео њоме да маше. Зашто ли тако нешто ради, није ми било јасно, али заузета много тежим мислима, заправо нисам стигла ни да га питам.

Обмотао ми је дебели конопац око струка и сваки пут када би ме додирнуо по голом телу рекао би „извините". Тек касније имаћу времена да се због овога слатко исмејем. Када је завезао дебели чвор, дао је знак да ме извуку на палубу. После мене исто је поновио са Ралфом па Леном, на крају су морнари са танкера извукли и њега.

План спасавања завршен је а да никоме од нас ништа није фалило, само смо од главе до пете били прекривени бојом, уљем, алгама и изгребани по читавом телу. Они су са палубе оценили да је боље да нас извуку него да пливамо ка чамцу, постојала је опасност да нас растргну морски пси који срећом, за тих неколико минута колико смо били у води, нису „нањирисали" плен.

После топлог туша, увијени у топле бадемантиле нашли смо се сви у капетановој соби. Уз чај са румом могли смо да причамо о ономе што се догодило и шта је могло да буде са нама. Тек тада морнар ми је открио зашто је извукао моју руку изнад површине. Није махао, како сам помислила, имао је много озбиљнији разлог: осветљени рефлекторима са танкера и капетан и сви који су се на палуби нашли приметили су да крварим. А оно што морске псе најлакше привуче управо је крв, ајкуле могу да је осете на километре. И, тако, да није било тог храброг и пожртвованог морнара, можда ову причу не бих могла ни да испричам.

Дорин Мекензи

ОН МЕНИ ДА ПРЕТИ

У неку руку могло би се рећи да је Херберт Бејард Своуп био од оних уредника што не презају ни од једне теме. Његов „Њујорк ворлд" морао је да се нађе свуда, па је тако једном приликом Своуп послао једног свог новинара да интервјуише мафијаша чије се име везивало за недавно почињено убиство.

Не само да је мафиозо, громада од човека, одбио било какав разговор, а понајмање о убиству, него је још прилично грубо избацио новинара из стана и уз пут му запретио да ће му кроз прикладни део тела просвирати метак уколико му случајно падне на памет да га поново узнемирава.

После свега, несрећном новинару стварно ни на крај памети није било да и даље јури исту тему због чега је одшепесао до прве телефонске говорнице да „шефа" извести о исходу мисије.

Уредник Своуп је побеснео:

– Запретио да ће – ШТА? – заурлао је у слушалицу – Враћај се назад и кажи том пропалици да мене не може нико да заплаши!"

СРЕЋКОВИЋ

Тридесетдвогодишњи електричар из Бостона Пол Берк преживео је што нико пре њега није: електрични удар од 55 хиљада волти. Несрећа се догодила у тренутку када је Пол постављао нови кабл испод улице Кембриџ у Бостону. У

једном часу случајно се грудима очешао о кабл за који је веровао да је „мртав".

Пола су брже-боље превезли у болницу, али ни он ни лекари нису умели да објасне како је извукао живу главу. Најтеже је било дежурном кардиологу који је у недостатку сличних случајева из праксе, непрекидно листао медицински уџбеник како би одредио терапију.

Иако је Полово стање после свих прегледа оцењено као задовољавајуће, ипак су га у болници задржали још два дана ради додатних испитивања. Не протреса човека 55 хиљада волти сваки дан...

УПОЗОРЕЊЕ

Пред улазом у један новозеландски национални парк може се прочитати следећи текст исписан крупним словима: Придржавајте се строго правила резервата. Прекршиоце ће појести дивље звери.

НАВРХ КУЛЕ – БИК

Где тражити бика који нестане на два дана? Једног бика из Слифорда у Великој Британији прво су тражили свуда и нису га нашли, а онда га је неко приметио на једној од кула старог сеоског замка. Како је успео да се попне уз оних 108 степеница до врха куле није знано, али је зато познато да су сељани утрошили сате и сате да га поново намаме на земљу. Кад је видео где се попео, јадник је премро од страха.

ВОЛИМ ТЕ НУЛА ЗАРЕЗ ОСАМ ПОСТО

Колико то пута у току живота жена може да очекује да ће се заљубити? Како која, али статистика је ту да избаци бројке. Што се Американки тиче, с њима, према статистичарима, овако стоје ствари: у просеку им следује 4,8 заљубљивања у животу. С оних 4 целих је лако, проблематичан је љубавни жар од нула зарез осам.

НЕВИЂЕНА ДРСКОСТ

То се зове дрскост: један наоружани пљачкаш прво је из банке Таормини на Сицилији изнео милион и двеста хиљада лира, а онда се две недеље касније мртав хладан вратио да у истој банци отвори штедну књижицу. Препознали су га.

СТВАР ЈЕ У ИНТУИЦИЈИ

Управа једне галерије наручила је од мало познатог сликара Рича Литла портрет познатог песника. Сликар се није много двоумио и прихватио је понуду без обзира што се никад није срео са моделом, једино је видео његову фотографију у збирци стихова.

На изложби је песник био више него задовољан сликом, али му ђаво није дао мира па је замолио сликара да му демонстрира његов ход:

– Једноставно, хоћу са стране да видим себе

– објаснио је своју молбу.

Сликар није имао куд и удовољио је песниковој жељи.

– Браво! – узвикнуо је песник после првих корака. – Како сте погодили да управо тако ходам?

– Није било тешко. Једноставно, вашем лику управо такав ход пристаје. А цела ствар је заправо у интуицији – насмешио се сликар.

ГОСПОДИН ТРИНАЕСТ

Зове се Тига Белас и то је име заиста необично јер на малајском значи број 13. Тига је био тринаесто дете у породици где су пре њега сва његова браћа и сестре поумирали.

Кад је Тига Белас дошао на свет, одлучили су да му дају ово чудно име у нади да ће можда на тај начин дете остати у животу. Данас господин Тринаест живи у малезијском граду Кона Кинабалу и тврди да уопште није сујеверан. Ипак, не може да сакрије слабост према броју 13.

ОПАСНО ЧАШЋАВАЊЕ

У давна времена стални посетиоци енглеских пабова, прихватајући част од непознатих гостију најрадије су користили врчеве са стакленим дном. Али, пре него што би га испили, они су га подизали изнад главе и пажљиво разгледали према светлости његову садржину. Ово није био никакав ритуал нити чин сујеверја већ неопходна мера опрезности да би се избегла замка коју су наивнима постављали људи што су врбовали буду-

ће морнаре за краљевску ратну флоту. Неопрезне је, пак, очекивало непријатно изненађење: испразнивши врч такав момак би на његовом дну угледао метални новчић од једног шилинга с краљевим ликом. Бесплатно пиће и шилинг приде значило је исто што и писмени пристанак за ступање у краљеву морнарицу. Пренераженог регрута из крчме су одводили право на брод.

КОЖНИ ЧАМЦИ

Стара велшка реч „куругл" означава стабилан овалан чамац толико лак да се без муке може носити на рамену. Племена која су некад насељавала Велс и Ирску створили су куругл за пловидбу по плитким планинским потоцима и речицама. За протеклих хиљаду година изглед овог чамца уопште се није променио. И данашњи становници Велса често користе куругл. Њиме се нарочито много служе рибари, ловци на водену дивљач, спасилачке екипе за време поплава, па и сточари за превоз и прање оваца. За костур куругла (у савременом енглеском језику употребљава се

искривљен облик „коракл") користи се пруће врбе натопљено у води па уплетено, а преко костура навлачи се омотач од коже, најбоље од туљана. Додуше, у данашње време најчешће се употребљава воловска кожа, а кад и ње нема и накатранисана церада.

Сваке године на реци Таиви, у западном Велсу, под зидинама замка из 12. века одржава се Килгеранска регата на куруглима. За разлику од других малих чамаца, куругл се готово не може преврнути, толико је стабилан на води. И поред тога, чак и највреднијем ученику потребно је годину дана да научи да управља оваквим чамцем. У невештим рукама куругл се само окреће укруг. Да би овај чамчић ишао право треба веома вешто једним веслом изводити „осмице".

Куругл није велик: у њега једва да може да стане одрастао мушкарац.

МИЛИОНИ СА ЗАЧКОЉИЦОМ

На америчко тржиште избачена је серија честитки којима се ништа нарочито не честита, али зато примаоци, односно њихови наследници, постају кандидати за милионере.

Речене честитке замисао су извесног Ричарда Свејна из Колумбуса у Охају, коштају три долара и за сада су у пробној продаји. Свака честитка садржи и чек на милион долара који се може уновчити назначеног датума. Зачкољица? Датум је на сваком чеку исти, а милиони се могу подићи само под условом да је вицкасти Ричард Свејн још у животу у назначеном року – 8. јануар 2081. године.

Колико ће Свејн тада имати година? Сто тридесет и седам. Ако их којим невероватним случајем доживи.

БАЛОНИ-РОБОТИ

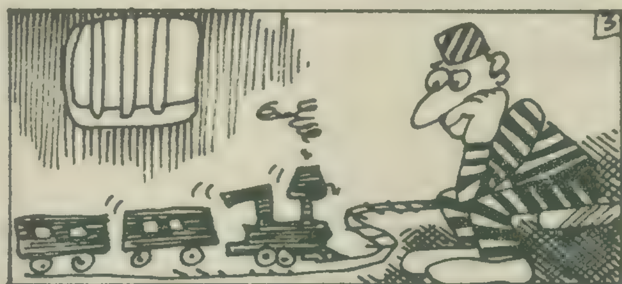
Недавно је у Токију одржана изложба на којој су једини експонати били балони и то само њих двадесет. Ови су, додуше, заиста изузетни: џиновских димензија, од најлона испуњеног ваздухом, у облику неке животиње или човека. Да је ту причи крај, изложба не би била вредна помена, али реч је о балонима-роботима. Унутар сваког балона постављен је, наиме, компјутер који ове балон-дивове још и покреће.

СЛИКУ ТИ СВОЈУ НУДИМ

Ни богатима није лако. Шта, на пример, поклонити мужу или момку који већ има све. Приличан број имућних жена из Лос Анђелеса мишљења је да прикладнијег поклона од сопствене фотографије нема. Шта је ту тако оригинално? Ништа сем што се поклон-снимци израђују у величини постера за зид и што се даролавке на њима појављују у неглижеу или у још обнаженијој варијанти.

Фотографу Стјуарту Најдету посао цвета. За једну фотографију постер величине и серију мањих плаћа се око шесто долара. У папрену цену су, сем заводљивих снимака, урачунати још и неглижеи разних величина, боја и прозирности, пригушена музика и вино које Стјуартове муштерије по правилу прихватају пре снимања. Опуштања ради, ваља.

МОЈ ЗАТВОР, МОЈА СЛОБОДА

Група индијских правника недавно је скупила паре за кауцију како би човек који је двадесет и девет година провео у затвору суђење сачекао на слободи. Ништа посебно, да човек пре толико година у затвор није доспео – само зато што није платио возну карту.

Од када су га шестог марта 1955. године ухапсили па до данас слепи путник променио је три затвора. Код последњег премештаја ствар је избила на видело: ко је овај затвореник, како се зове, какав је преступ починио и где је тај његов досије?

Затвореник је испричао шта је имао, досије је нађен, а суђење се очекује сваки дан. Све је добро што се добро сврши. Није. Човеку уопште није до слободе, после двадесет и девет година затвор му дође као дом најрођенији...

ВРУЋЕ СЕ МРЗНЕ БРЖЕ!

Један ефекат, познат у целом свету, носи име танзанијског дечака Е. Мпемба. Дечак је, наиме, први обратио пажњу на следећу појаву: ако се млечна маса спремљена за прављење сладоледа налије у два једнака суда, али је један од њих врео, а други охлађен до собне температуре и после тога оба се ставе у замрзивач, брже ће се смрзнути маса у врелом суду.

И ТАКО СЕ СКИДАЈУ КИЛОГРАМИ

Амерички лекар Д. Барсон сматра да балон напуњен ваздухом убачен и учвршћен у трбушној дупљи може да помогне дебелим људима да скину део сувишних килограма. Балон ће притискати желудац и стварати утисак да је пун – тврди хирург који је већ извео пет оваквих операција – на псима.

ОБАВЕШТЕЊЕ ЗА ИЗГУБЉЕНЕ

Аустралијски пилот Брајан Кавац предлаже изванредно једноставан начин како да се утоли жеђ кад се човек нађе у неком крају где нема воде. Довољно је, тврди он, имати при себи најлон кесу. Њу натакнете на било које дрво и чврсто је вежете: влага која се испарава са лишћа остаје у унутрашњости кесе и кондензује се. Што је време топлије, утолико је процес испарења активнији. На овај начин се може добити литар воде дневно.

Ја сам Cervus elaphus. Како, зар вам моје име ништа не говори, а стари смо знанци, чак и пријатељи? У реду, то је само мој стручни назив, док сам свима познат као – јелен. Пробајте да мелодично изговорите ту реч, глатку и топлу као моје крзно, и пред задивљеним очима већ ће вам се створити она заносна слика: тамна шума, у њој осунчан пропланак, на њему величанствени рогови, поносан вио богове да му лов буде успешан. Доцније ће, вековима, мој лик поносито стајати на витешким грбовима, разним амблемима, заштитним знаковима, ћилимима, зидњацима па чак и – кухињским крпама.

Због ловишта где сам ја живео Индијанци су једни другима скидали скалпове. Наравно, није ме заобишао ни Волт Дизни: сетите се Бамбија, оног љупког ланета на туфнице и његовог тате: то је онај вешом и јасеновима, храстовима и травом, сада живи око 5 000 јелена, кошута и јеленчића. (За младунче кошуте каже се још и лане, али стручњаци ловно-шумског газдинства „Јелен" најчешће употребљавају назив јеленче или јеленчић). Сваке године, у фебруару или марту, педесетак специјалних екипа преброји све јелене и кошуте на овом великом пространству. Јер, из више разлога, мора се знати коли тај предео пренаселили, укратко, имамо ли најбоље услове за живот. Неопходно је, дакле, да се бројно стање одржава на такозваном „оптималном нивоу". Само тако можемо нормално да се размножавамо, да живимо... Овде на 1 000 хектара живи до 120 грла, што је троструко више него игде у свету: у другим подручјима исту површину насељава свега 25 до 30 јелена.

Пребројавањем тек понапада велики снег? Опет нам у помоћ прискаче човек.

Радници ловно-шумског и пољопривредног газдинства „Јелен" засејавају велике површине ражи, кукурузом, сточним кељом, зобом, разним грахорицама – све за јелене. У исту сврху негују се и шумске ливаде које се два пута годишње косе и редовно ђубре. Зими на наша хранилишта остављају такозвани силажни кукуруз, репу,

ИСПОВЕСТ БАРАЊСКОГ ЛЕПОТАНА

ЈЕЛЕНАК ГОРУ ЛОМИ

О СВАКОМ ОД ОКО 5 000 ЈЕЛЕНА КОЈИ ЖИВЕ У ШУМАМА И РИТОВИМА ИЗМЕЂУ ДРАВЕ И ДУНАВА ДАН И НОЋ БРИНЕ АРМИЈА ОД 150 ЉУДИ: РАТАРА, ЛУГАРА, ИНЖЕЊЕРА, ДОКТОРА НАУКА. ЗАХВАЉУЈУЋИ ИЗДАШНОЈ ПРИРОДИ И ТОЈ НЕЗИ ОНИ СУ ВРЛО ЧЕСТО СВЕТСКИ ШАМПИОНИ.

ход, трк на коме ми толики завиде... Да, то сам ја, тако једноставан али само на први поглед. Да је то тако зар би се човек, мој и најбољи пријатељ и најљући непријатељ, бавио, поред осталог, и социологијом мог крда! Но, можда је најбоље да ову причу о самом себи почнем, на пример, песмом, и то народном?

„Јеленак ми гору ломи, путак да му је. За њим иде кошутица тек друг да му је". Лепо, зар не? Само, у поверењу, ја нисам баш тако романтичан љубавник. Али, о томе касније.

На грбовима и кухињским крпама

Ретко је коју животињу човек тако опевао као јелена. И моја лепота није била надахнуће само за песнике већ су се и сликари одувек трудили да што боље прикажу мој лик, још од древних дана Алтамире. Сећате ли се, то је она чувена пећина у Шпанији где је предак данашњег човека, при одсјају ватре, руменом бојом насликао крдо јелена и себе у лову на њих, не би ли умилостилик, јак и леп јелен који се поносито уздиже на брегу, а Бамби само трепће од узбуђења и слатког сна да једног дана и он буде такав...

75 тона хране дневно

На површини од око 50 000 хектара, прекривеној локвањима и врбама, рогозима и тополама, шалико нас је тачно. Пребројавање мора да се обави у једном дану да крда током ноћи не би невидљиво променила „место боравка" и тако била пребројана два пута, што може да доведе до озбиљних поремећаја. Човек, наиме, мора да зна колико нас има на једном подручју, да би могао имати у виду имамо ли довољно хране, јесмо чиње човекова брига за нас.

Одраслом јелену потребно је дневно до 15 килограма разне хране. Према томе, ја и моја сабраћа у Барањи само у једном дану поједемо 75 000 килограма траве, лишћа, корења. А шта кад се догоди суша или Дунав и Драва поплаве драгоцено земљиште? Шта једемо кад

Двобој за кошуту борба је на живот и смрт. Ако не могу да раздвоје рогове, супарници умиру заједно.

зоб и сено детелине луцерке. Све у свему, о сваком јелену брине око 150 људи, од косача, хранилаца и лугара до разних доктора наука!

Знак љутње – ушима

Захваљујући управо овој нези, тежак сам око две стотине килограма. Али, не само због тога.

Доктор Јан Брна, човек који већ три деценије предано изучава јелене и који је докторирао на друштвеном животу јеленског крда, тврди да је моја врста управо сада достигла свој такозвани еволутивни максиму. Шта то значи?

Свако живо биће има свој еволутивни развој, а кад се достигне врхунац, развој престаје и следи пад. Ми, јелени, били смо у прадавно време веома мали, готово кепеци, а погледајте нас сада – хитре, снажне и на разне болести отпорне грдосије. Тешко је наћи део Земљине кугле где ја немам рођаке, и поред многих смртних непријатеља.

Познаваоци јелена, какав је доктор Брна, кажу

да наш друштвени живот подсећа на људски. Заиста, ко би могао и да претпостави да ми умемо и те како да се свађамо и бијемо, удварамо и инатимо, патимо и радујемо се. И не само то: међу нама постоји веома развијен начин споразумевања, истина без речи, али ипак сваком јелену врло разумљив. Свима нама, чак и оном најмлађем јеленчету, врло су јасни сигнали и поруке које међусобно размењујемо покретима ногу, рогова, очију, губица, ушију, ставом целог тела. Ако ја, на пример, забацим уши назад сви око мене знају да сам љут.

Код нас се, као у војсци, мора да поштује виши чин, и тешко оном ко се огреши о неписане законе јеленског законика!

Колико ли сам само пута наишао на широком пропланку на млађег јелена како се преживајући одмара. Имао сам простора да га заобиђем, али сам желео да прођем управо местом где он лежи. Било је довољно да дођем до њега, претећи ударим папком о земљу и он би се склонио. У повратку бих урадио исто, јер код нас мора да се зна ко је јачи, ко је газда. А шта ако би се тај полетарац узјогунио, ако би се наивно оглушио на моја упозорења? Прво бих га јачим топотом натерао да устане и одгурнуо га раменом, а кад га ни то не би опаметило, ту су моји рогови, већи, оштрији и јачи од његових. (Само, у поверењу, и сам се склоним јачем од себе.)

Доктор Јан Брна и његове колеге утврдили су због чега се овако понашамо.

Ми јесмо пуни енергије, али ипак увек пазимо како да је користимо, гледајући да се њом никада не расипамо. Како смо друштвене животиње, а у сваком друштву сукоби су врло чести, шта би било када бисмо и при најмањој свађи одмах јурнули роговима једни на друге? Тако бисмо изгубили много драгоцене енергије, не бисмо имали здраве потомке, сваки непријатељ могао би да нас савлада и врло брзо бисмо нестали са лица Земље. Овако је боље и паметније: ја млађем, слабијем јелену само мрднем ушима или губицом и он се повуче од хране или лепе кошуте.

Међутим, као и свуда, и међу нама има ратоборника који неће да попусте ни за живу главу. Те лепе јеленске главе падају често у љутитим двобојима рогатих ривала, зна се, због кошута. Бојеви на живот и смрт дешавају се сваке јесени, у време чувене јелење рике.

Рогови – 7 мерцедеса!

Али, рика није једини начин нашег гласања. Доктор Брна каже да сваки јелен у току 24 часа својим саплеменицима упути око 3000 разних звучних сигнала, што је прави речник!

Годишње се просечно одстрели и око 1300 грла. Тај број тачно утврђују опет стручњаци, чиме се одржава неопходна равнотежа. Звучи парадоксално, али је жива истина: убијањем јелена човек им помаже да живе боље, здравије и лепше. Како су нам овде непријатељи само природне стихије, јер вукова ту нема већ цео век, уколико не би било одстрела, размножили бисмо се преко дозвољене границе и тада би нас чекала дегенерација. То је она вештачка селекција, а наша борба за простор и кошуте је природна, што је први утврдио Чарлс Дарвин.

Одстрел помаже човеку, тачније ловно-шумском и пољопривредном газдинству „Јелен": да би убио капиталца чији су рогови процењени на 230 поена ловац мора, по овогодишњем ценовнику, да плати 85 000 марака, односно 425 милиона старих динара. Сваки следећи поен више плаћа 9 500 марака, то јест 142 и по стара милиона, тако да јелен од 240 бодова вреди милијарду и 850 старих милиона и то искључиво у девизама за шта може да се купи седам мерцедеса! Такви рогови добијају златну медаљу. Онај ко убије јелена, а не плати ништа, зове се криволовац, плаћа грдну одштету и – иде у затвор. Дакле, од нас Југославија и њен ловни туризам имају и те како користи.

Још реч-две о доктору Брни. Чуо сам га, јер имам заиста фантастично развијен и слух, и вид, и њух и човека могу да осетим на преко пола километра, како једном ловочувару прича:

– Као дете увек сам гледао слику јелена у породичној кући. Та необична животиња током целог детињства за мене је била велика тајна јер никада је нисам видео у природи. Нисам ни претпостављао да ћу од своје 54 године тридесет провести с јеленима. Кад сам завршио шумарски факултет, био сам „присиљен" да у ловишту „Тиквеш", такође у саставу „Јелена" водим бригу о њима. Тако сам их заволео и тако су постали нераздвојни део самог мене. И данас, иако сам с њима свакодневно, у ловишту или научном раду, често их сањам...

А ја могу само да завршим причу: срећа је бити барањски јелен, и имати једног таквог пријатеља као што је Јан. Он никада нишан своје ловачке пушке није подигао ни на једног јелена, док се и најстраственијим ловцима дешавало да, кад победоносно стану уз мртвог капиталца, њихове искрене сузе падну на непокретне, трофејне рогове од толико и толико поена.

Не плачу за својим милионима већ за мртвом лепотом.

Иван Пончар

Ја сам јелењи младић који још нема свој харем. Кад потпуно одрастем, а моји рогови још више се разгранају, вредеђу – седам мерцедеса

И ТЕНК И ПОДМ

ВЕЛИКИ УСПЕХ НАШЕ ИНДУСТРИЈЕ ☆ ВЕЛИКИ УСПЕХ НАШЕ ИНДУСТРИЈЕ ☆ ВЕЛИКИ УСПЕХ НА

Снимио: Станоје Стојановић

НОВИ ЈУГОСЛОВЕНСКИ ТЕНК ИЗРАЂЕН ЈЕ ДО ПОСЛЕДЊЕГ ШРАФА У НАШИМ ФАБРИКАМА, А СПАДА У НАЈБОЉЕ И НАЈМОДЕРНИЈЕ НА СВЕТУ. ДОВОЉНО ВЕЛИК ДА ЗА ЊЕГА НЕМА ПРЕПРЕКА, А ОКРЕТАН КАО ВИДРА.

Пре кратког времена на полигону „Козара" Школског центра оклопно-механичких јединица „Петар Драпшин" у Бањалуци приказан је први пут нови југословенски тенк. Сви присутни на челу са савезним секретаром за народну одбрану адмиралом флоте Бранком Мамулом дивили су се вештинама изванредно обучене посаде и – могућностима тенка за који је речено да спада у технологију 21. века.

Ова велика, шкрипутава грдосија налик на неко чудовиште из прадавних времена залетала се огромном брзином па успоравала, прелазила најтеже препреке, окретала се као видра, гађала из места и у покрету, пуштала димне завесе или попут подморнице с истуреним перископом прелазила реку. После овакве премијере неко од посаде, у разговору, одговарајући на питање о деловима новог тенка, извадио је из тенковског комбинезона штоперицу и рекао:

– Тенк је на неки начин као и ова штоперица: има свој сложен и прецизан механизам, па ако му стане један једини точкић – то се одрази на целину!

Овај лаконски војнички речник открива ипак велику ствар, да је модеран тенк, као што је овај наш најновији, не само прецизна машинерија са хиљадама делова и делића, него да су сви урађени тако солидно и савршено да ни најмањи не сме да затаји. А то говори о способности оних који су учествовали у изради овог тенка.

Шољица кафе на гранати!

Већ и сам списак радних организација које су градиле домаћи тенк тако је импозантан да представља у неку руку чудо: 240 предузећа непосредно, а чак 1000 посредно творци су овог последњег

У његов резервоар стаје толико горива колико би „пежо 504" утрошно да пређе око 13000 километара, или – 13 пута раздаљину између Загреба и Ђевђелије!

ОРНИЦА

ШЕ ИНДУСТРИЈЕ ☆ ВЕЛИКИ УСПЕХ НАШЕ ИНДУСТРИЈЕ

успеха наше индустрије. Организације су из свих крајева наше земље а најважније су Војнотехнички институт из Београда, „Ђуро Ђаковић" из Славонског Брода, сарајевски ФАМОС и крањска „Искра", затим Словенске железарне из Равнег. Металски заводи „Тито" из Скопља, суботички „Север", бањалучки „Чајавец" и толики други – немогуће је набројати и десети део.

Ништа мање не задивљује ни податак да је у току вишегодишњег рада на домаћем тенку развијено и освојено равно 6 000 нових технологија! Уз то је израђено око 150 врста нових материјала.

Наравно, многи подаци о конструкцији, особинама и способностима тенка представљају војну тајну. Ипак, већ из овога може се назрети о каквом је подвигу домаће индустрије реч, као и то да овај тенк спада у сам светски врх.

Пре свега, његове нишанске справе и топ такве су да им нема премца. Топ је са такозваном неизолученом цеви чија је главна предност у томе што се испаљена граната не окреће око своје осе, већ на циљ стиже онаква каква је изашла из цеви. Наши тенкисти су то веома сликовито објаснили: када би тобџије две противничке стране били другови, какав је случај на вежбама, могли би један другом на гранати да пошаљу шољицу кафе! Веровали или не, кажу они, та шољица кафе за секунду би стигла коме је упућена – а да се ни кап не проспе!

Наравно, ово није могуће учинити, само показује како савршеном путањом лети пројектил испаљен из овог топа. А пројектила има свих могућих врста и нема таквог оклопа за који се данас зна да не би био пробијен овим оруђем. Домет пројектила из овог топа једнак је оном противтенковске ракете, али то значи да ако је посада ~~добро обучена, онај ко~~ лансира ракету увек ће каснити за пројектилом неколико секунди! Не треба ни наглашавати каква је у том случају предност на страни тенка.

Само нишанско место тобџије у кабини тенка личи на пилотску кабину неког модерног авиона, снабдевено изванредним нишанским справама и оптичким инструментима.

Чистач мина

Међутим, не треба мислити да је овај тенк нерањив. Шта се догађа у случају да га ипак пробије ракета испаљена са хеликоптера, авиона или неког другог тенка? Посада тада испушта специјалну димну завесу која скрива оштећени тенк тако да људи из њега могу да изиђу кроз посебно конструисан отвор на дну. Јер, човек је увек најдрагоценији – тенк се може надокнадити, а људски живот никада и зато је учињено све за безбедност посаде.

Колико је сложен и тежак посао конструктора тенка, толико и посада мора да се труди ако жели да га у сваком тренутку – што је њихова обавеза – има спремног, како војници кажу „као запету пушку". Рецимо, гусенице којима се он креће састављене су од стотинак челичних чланака. Дешава се, на тешким теренима, да неки пукне. Шта тада? Звучи готово невероватно, али посада мења зглавак за само пет минута.

Иначе, постоје разни делови тенка предвиђени за савлађивање препрека на путу. Међу најважније спада уређај за одбрану од противтенковских мина. То је челични ваљак тежак око седам тона, снабдевен разним точкићима који амортизују удар од експлозије мине. Ваљак се монтира на предњи део тенка тако да гњечи мине на свом путу без ризика по посаду. Тенк са овим ваљком зове се чистач мина и он увек ступа напред када се прелази преко минског поља.

Колико горива троши ова грдосија? Може изгледати невероватно, али у његових осам резервоара стаје око тона нафте! Једном „пежоу 504" то би било довољно за 13 путовања од Загреба до Ђевђелије, док тенк то троши – у зависности од брзине. Ако би се кретао највећом брзином, он би своју тону горива потрошио већ на првих пет стотина километара, а ако би уместо друмом које тенкови ретко и користе ишао преко брда и долина – готово двоструко брже и од тога!

Кад је о препрекама реч, овај велики тенк показао је да може да савлада баш свако брдо и сваку увалу ма како дубока и уска била. При том, он је пројектован тако да му је силуета веома ниска, па упркос величини, представља тешку мету за противничке нишанџије.

Ваздух за брисање прашине

Иначе, поред горива тенку је потребан и ваздух и то у сваком тренутку баш као и човеку! Тај бесплатни дар природе без којег нема живота – тенк скупља као да „дише", а сабија га у челичне боце под притиском од 150 атмосфера. Ваздух се користио за паљење мотора, али и за друге сврхе од „животне" важности за челичну грдосију, као што је брисање прашине са квачила или перископа кроз који командир тенка, возач и нишанџија гледају и осматрају околину.

Да би могао да се креће, тенк – као некакав спортиста – не може да „ђипи" из места, већ мора да се загреје. Али, његово загревање значи три пута више него што је температура људског организма: до 98 степени Целзијусових. Међутим, кад савлађује урвине и препреке, он се „зајапури" и до тачке кључања. Али, врућина не само да не смета тенку, него му напротив прија, док је на хладноћи „осетљив" па тада посада мора брижљиво да га покрива како би увек био у борбеној готовости.

Пошто је познато да је за тенк у борби најгоре ако стане (или обрнуто, он вреди само док се креће, а заустављен лака је мета непријатељских ракета) на крају ево и једне велике предности новог југословенског тенка на тешким теренима. У случају да на путу тенк наиђе на тако велики и незгодан пањ или сличну препреку па се насуче, његова посада неће очајавати, а ни тражити помоћ другог тенка-тегљача! Пронаћи ће неки балван или греду и једноставно привезати за гусенице. То ће подићи шасију тенка – довољно да препрека за час буде савладана.

М. К.

ШТА ЋЕ МУ ОТРОВ?

Јеж је нема сумње врло симпатична животиња. Паметне очице, влажна шиљата њушка. А ни бодље му нису тако страшне, наравно ако је – становник шуме припитомљен. Хода достојанствено се гегајући али увек крајње озбиљно и смишљено. Њушкица му изражава искрену недвосмислену радозналост. Једном речју смешно и миролјубиво створење.

Али, многи сигурно памте свој први сусрет с тим бодљикавком на некој ливади или у лишћу јагода. На узвик „Како је сладак", он истог часа одговара љутитим шиштањем, скупља се у ратоборно клупко, а на неопрезан покушај да га погладите одговориће срдитим поскакивањем.

И управо то поскакивање које претвара јежа у бодљикаву лоптицу постало је недавно предмет детаљног истраживања зоолога. Истраживања су вршили у планинама Швајцарске, на југу Француске и у неким афричким земљама. И шта се догодило. Јежићи, које је још у 19. веку тако лепо описао Брем, откривени су у једном потпуно другачијем светлу. Скочити и убости иглицама противника – изванредан је заштитни механизам. Али, ево шта се испоставило – јежеви су у стању да то природно оружје обогате на један неочекиван начин, могу да знатно појачају убод.

Зоолог Едмонд Бродсеј, наоружан јаким догледом, посматрао је у Африци невероватну сцену. Јеж који је предњим шапицама притиснуо за земљу брадавичаву жабу одједном је подигао главу и почео из мале чељусти да испушта сивкасту пену. „Отровао се!" – пролетело је научнику кроз главу. Али, зверчица је после те операције скупила пену шапицама, обрнула главу и том не баш привлачном течношћу намазала бодље. Затим се мирно почастила жабом и отишла у ново извиђање не би ли пронашла неки сличан згодан плен.

Природњак се сетио да се јежеви не боје уједа и најотровнијих змија. И почео да повезује: можда се зато код њега појавила пенаста пљувачка?

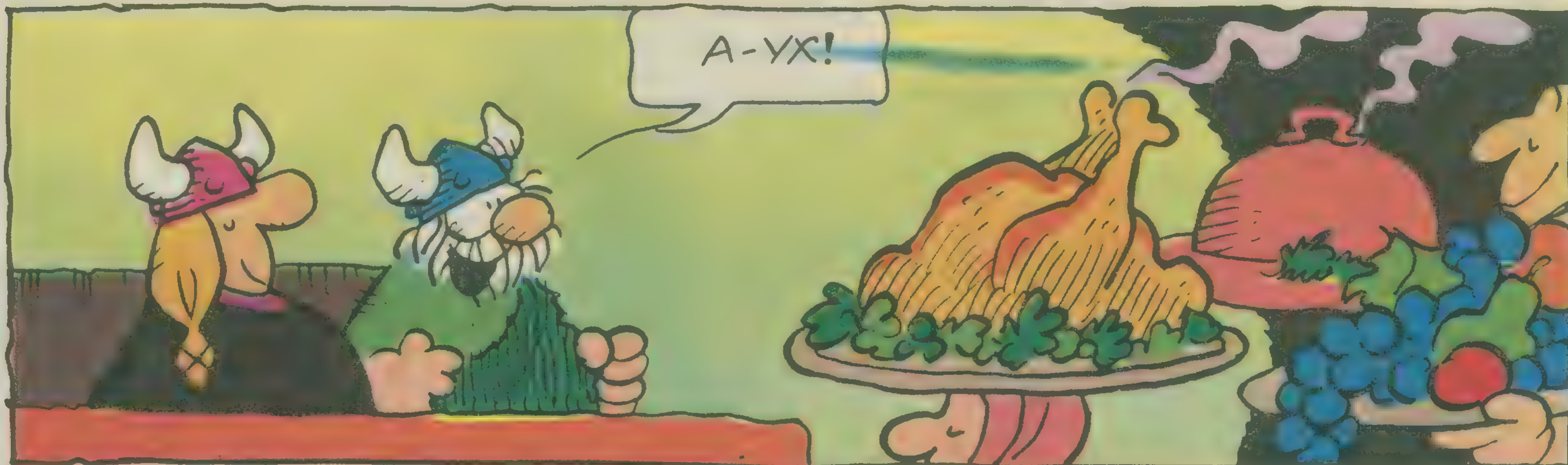
У универзитетској лабораторији научник је створио читаву Колонију јежева из целог света. И постепено се све разјаснило. Једном је Бродсеј приметио како је јежица која је побегла из великог кавеза нашла у углу, у пиљевини, опушак, узела га, прожвакала, избацила пљувачку и њоме премазала све своје бодље. Почели су да јој потурају сапун, миришљаву со, крпице умочене у разне отровне материје. Све се уклапало: Јежица би мирно појела свеж комадић меса, али је зато покварени само жвакала и претварала у пљувачку. Исто је тако поступала с отровним гљивама.

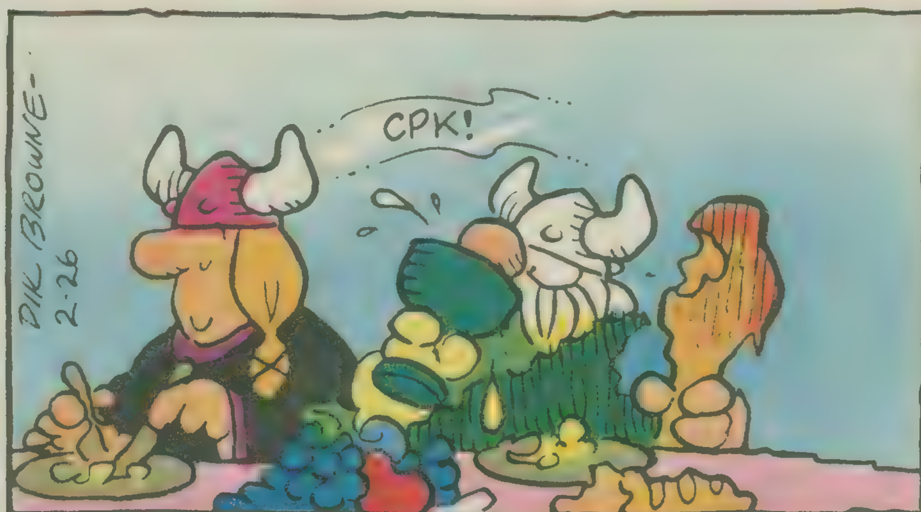
Кад би професорови асистенти одрали са жабе кожу с отровним жлездама, јеж би је појео без церемоније пуштања пљувачке. Једноставно, ова зверчица непогрешиво је знала шта кад треба да ради. Чак је и међу хиљадама врста инсеката знала да пронађе оног који поседује неко застрашујуће средство, односно органски отров.

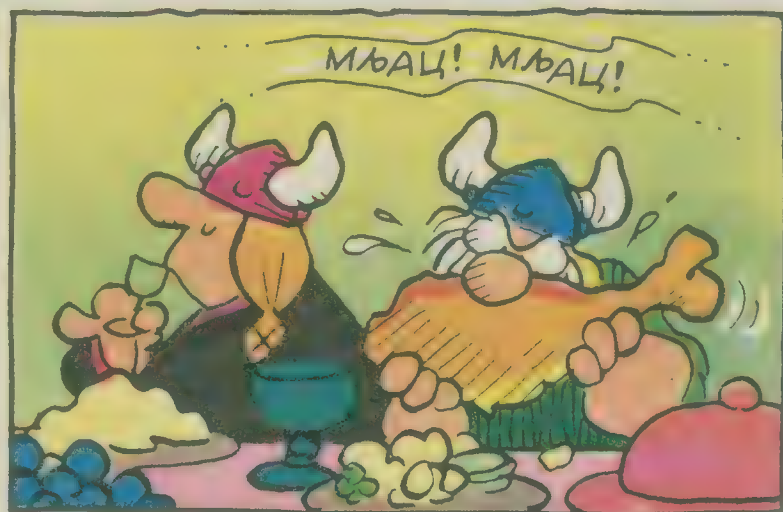
На тај начин, сада се зна, јеж чини свој убод далеко ефикаснијим и болнијим: као древни ратници који су врхове својих стрела и копаља премазивали отровом јежеви једноставно од других животиња узимају отровне материје да би појачали своје одбрамбене способности! Да га непријатељ што боље запамти.

В. С.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

© 1984 King Features Syndicate Inc. World rights reserv

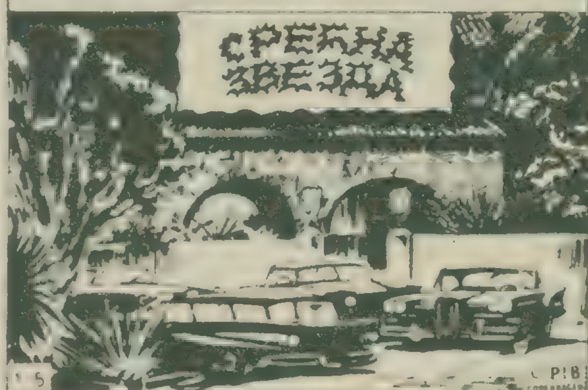

Еди Константин:

СРЕЋНА ЗВЕЗДА

ПРЕМА НОВЕЛИ ПИТЕРА ЧИНИЈА

СИМПАТИЧНА ЖЕНА... ШТЕТА ШТО ЈОЈ ЈЕ МУЖ ТАКАВ СЛАБИЋ...

МОГУ ЛИ ДА ВАС ИСПРАТИМ ДО КОЛА?

ХОЋЕТЕ ЛИ ДА ОСТАНЕМ СА ВАМА, ГОСПОЂО...
КЕРЛ! ХВАЛА! НАДАМ СЕ ДА ЋЕ СЕ МОЈ МУЖ УСКОРО ПОЈАВИТИ!

НАВРАЋА ЛИ ЧЕСТО У ОВАЈ КАЗИНО?
ДА! АЛИ, СИГУРНО НЕЋЕ ЈОШ ДУГО...

... ПРОКОЦКАО ЈЕ СВЕ ПАРЕ! САД МУ ПРЕОСТАЈЕ ЈЕДИНО ДА МЕНЕ СТАВИ КАО УЛОГ!
ОДОХ ДА ГА ПОТРАЖИМ!

КОНАЧНО! ЈОШ ЈЕДНОМ СВЕ НА ОСМИЦУ!

САД ЗНАМ СИСТЕМ! ОСМИЦА МОРА ЈОШ ЈЕДНОМ ИЗИЋИ!

БИЛО БИ ПАМЕТНО ДА ПРЕКИНЕТЕ...
ДА ПРЕКИНЕМ? САДА КАД ЗНАМ СИСТЕМ? НЕ! УДВОСТРУЧУЈЕМ УЛОГ!

ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ САМ ИМАО ПЕХ, АЛИ САДА МЕ КУГЛИЦА ХОЋЕ!

КРУПИЈЕ И МОМАК ЗА ПУЛТОМ СУ СЕ ЗНАЧАЈНО ПОГЛЕДАЛИ...

ШТА САМ ВАМ РЕКАО? ОСМЕХНУЛА ТИ СЕ СРЕЋА ВЕЧЕРАС!

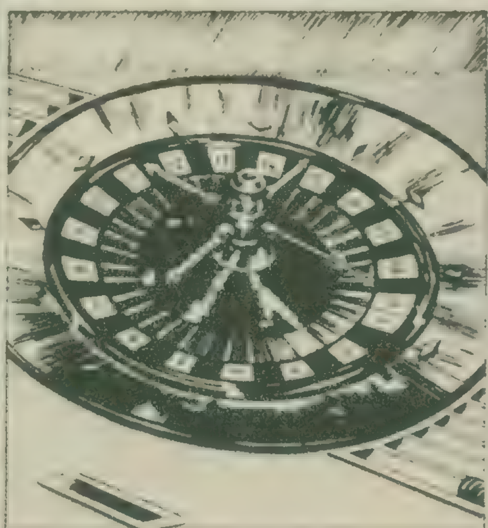

ХОЋУ ДА ПОВРАТИМ СВЕ ШТО САМ ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ ИЗГУБИО!

ОВОГА ПУТА НЕ МОГУ ДА ИЗГУБИМ!

ВАШ СИСТЕМ, ИЗГЛЕДА, НЕ ФУНКЦИОНИШЕ У ПОТПУНОСТИ!

НЕ РАЗУМЕМ... КАКО ЈЕ МОГУЋЕ ...
ПОСЛУШАЈТЕ МЕ! ПРЕСТАНИТЕ!

НИКАКО! ОСЕЋАМ ДА ЋУ ОВОГА ПУТА ДА ДОБИЈЕМ!

УЛОЖИО САМ ПОСЛЕДЊУ ПАРУ! МОЈ БРОЈ МОРА ИЗИЋИ!

БАНКА ДОБИЈА!
ОХ! УНИШТЕН САМ!

ПОЂИТЕ СА МНОМ! НАПОЉУ ВАС ЧЕКА ЖЕНА!

ЈА САМ БАНКРОТИРАО! НЕМАМ ВИШЕ НИ ПРЕБИЈЕНЕ ПАРЕ!

ОХ, ДРАГИ! ЗАР НИСИ МОГАО ДА СЕ ЗАУСТАВИШ НА ВРЕМЕ?
СРЕЋА МЕ ЈЕ ПОТПУНО НАПУСТИЛА!

НЕ РАДИ СЕ О СРЕЋИ! ТАЈ РУЛЕТ ЈЕ ОБИЧНА НАМЕШТАЉКА!

ШТА СТЕ ТИМЕ ХТЕЛИ ДА КАЖЕТЕ?
ДА БИХ РАДО ЈОШ ЈЕДНОМ ОСМОТРИО ТАЈ РУЛЕТ!
12-5

МИСЛИТЕ ДА ЈЕ ИГРА ЛАЖИРАНА И ДА САМ ЈА ПРЕВАРЕН?
НИШТА НЕ ТВРДИМ! ТО ЋУ САЗНАТИ ТЕК КАДА САМ ОДИГРАМ!

ОБРАЧУНАЋУ СЕ ЈА С ТИМ ГАНГСТЕРИМА!

ОХ! ВРАТИО СЕ У КАЗИНО! КО ЗНА ШТА МОЖЕ ДА УРАДИ ОВАКО ЉУТИТ!
13-5

НЕ БРИНИТЕ! ПОЋИ ЋУ ЗА ЊИМ!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

НАПАО НАС ЈЕ... КАО ДА СМО МИ КРИВИ ШТО ЈЕ ИЗГУБИО ПАРЕ НА РУЛЕТУ!
14-5

ОХ! ШТА СТЕ ТО УЧИНИЛИ МОМ МУЖУ?
НАСРНУО ЈЕ НА НАС ПА СМО МОРАЛИ ДА ГА ОБУЗДАМО!

ПОМОЗИТЕ МИ ДА ГА ОДНЕСЕМ ДО КОЛА!

СРЕЋНА
ДАЈТЕ МИ ВАШ ТЕЛЕФОН! ЈАВИЋУ ВАМ СЕ КАСНИЈЕ!
15-5

СМЕСТИТЕ МУЖА У КРЕВЕТ! ВИДЕЋУ ШТА МОГУ ДА УЧИНИМ!

ПРАВИЋУ СЕ НАИВАН ... УКЉУЧИЋУ СЕ У ИГРУ ... МОЖДА НЕШТО И ОТКРИЈЕМ ...

МОЖДА ЋУ ЈА ИМАТИ СРЕЋЕ!
ГОСПОДО, ПОЖУРИТЕ СА УПЛАТОМ СВОЈИХ УЛОГА!
16-5

НЕ ЗВАО СЕ ЈА ЕДИ КОНСТАНТИН АКО НЕ БУДЕМ ИМАО "СРЕЋЕ"!..

ХА! ДОБИО САМ! МОГУ ЛИ ДОБИТАК ДА СТАВИМ КАО УЛОГ?

УЛАЖЕМ ДОБИТАК И ЈОШ ДВЕСТА ДОЛАРА!
17-5
ГЛУМЕЋИ НАИВНА, ЕДИ ЈЕ ИМАО НЕВЕРОВАТНУ СРЕЋУ...

ЧИНИ МИ СЕ ДА ЋУ САД ПРЕСТАТИ ДА ДОБИЈАМ...

ЖАО МИ ЈЕ, ГОСПОДИНЕ! СРЕЋА ВАМ ЈЕ ОКРЕНУЛА ЛЕЂА!
НИЈЕ ВАЖНО! БАР САМ СЕ ЛЕПО ПРОВЕО!

СТАРИ ШТОС... ПРВО ТЕ НАВУКУ НА ДОБИТАК, А ОНДА ОПЕЉЕШЕ...
18-5

МОРАМ ДА ОТКРИЈЕМ КАКО ТО ИЗВОДЕ...

ВИ СТЕ ЕДИ КОНСТАНТИН?
ДА, ЈА САМ! ШТА МОГУ ДА УЧИНИМ ЗА ВАС?

РАНЧЕР КЕРЛ ЈЕ ВАШ ПРИЈАТЕЉ? НЕ ЖЕЛИТЕ ВАЉДА ДА СЕ ПРОВЕДЕТЕ КАО ОН!
НЕ РАЗУМЕМ... ОВДЕ СМО СЕ УПОЗНАЛИ...
19-5

ИЗГУБИТЕ СЕ ШТО ПРЕ ОДАВДЕ И СВЕ ЗАБОРАВИТЕ!
АЛИ ЗАШТО? ОБЈАСНИТЕ МИ!

ДОВОЉНО САМ ВАМ РЕКЛА!
ЗАР ЈЕ РАНЧЕР УРАДИО НЕШТО ЛОШЕ?

ПОНАВЉАМ, ЗАБОРАВИТЕ СВЕ И НЕСТАНИТЕ!
ТО ЋЕ ЗАИСТА БИТИ ТЕШКО! ЖЕНА КАО ВИ НЕ ЗАБОРАВЉА СЕ ТАКО ЛАКО!
20-5

ПРВО ВАРАЊЕ НА РУЛЕТУ, ПА ОНДА ПРЕТЊА... ОВО МОРА ДА ЈЕ ПАКЛЕНА ИГРА...
C PIB

ВАРАЈУ СЕ АКО МИСЛЕ ДА СУ МЕ ЗАПЛАШИЛИ..

МОГУ ЛИ ДА ТЕЛЕФОНИРАМ?
21-5

ГОСПОЂО КЕРЛ, ОВДЕ ВАШ ПОЗНАНИК ИЗ КАЗИНА! КАКО ЈЕ ВАШЕМ МУЖУ?
C PIB

НА ТРЕНУТАК САМ ГА ОСТАВИЛА САМОГ И ... ОН ... ОТИШАО ЈЕ ...

22-5
БОЈИМ СЕ ДА СЕ ПОНОВО ВРАТИО У КАЗИНО!
НЕ БРИНИТЕ! ПОГЛЕДАЋУ ДА ЛИ ЈЕ ТАМО!

СИГУРАН САМ ДА ЋУ ГА ТАМО ПРОНАЋИ...
C PIB

ЗА ТО ВРЕМЕ У КАЗИНУ СРЕЋНА ЗВЕЗДА ...
ДОБАР ПАЗАР, ШЕФЕ!

ШТА ЈЕ СА СЛИМОМ?
САД ЈЕ БИО ТУ!
23-5
C PIB

ЕВО МЕ!
СЛИМЕ, ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

ИМАО САМ МАЛИ САСТАНАК СА ОНИМ ПОБЕСНЕЛИМ РАНЧЕРОМ!

МОРАО САМ ДА ГА СРЕДИМ ИНАЧЕ БИ ПОДИГАО СТРАШНУ ФРКУ!
ЗАР СИ БАШ МОРАО?
24-5

КАКО БИСТЕ СЕ ИЗВУКЛИ?
У ПРАВУ СИ! ДОВЕДИ ОДЕЛО У РЕД! УПРЉАН СИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ИСПРЕД КАЗИНА...
НАДАМ СЕ ДА МЕ НИКО НЕЋЕ ПРИМЕТИТИ...

ПОНАШАЈ СЕ КАО ДА СЕ НИШТА НИЈЕ ДОГОДИЛО!
НЕ УЗБУЂУЈ СЕ, ГАЗДА! НИЈЕ МИ ПРВИ ПУТ!
25-5

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ОХО! ЈОШ ЈЕДАН НОЋНИ ПОСЕТИЛАЦ...

ЧИНИ МИ СЕ ДА ЈЕ ТО...

... РАНЧЕР КЕРЛ, И ТО МРТАВ... НИЈЕ ИМ БИЛО ДОВОЉНО ДА ГА САМО ПРЕТУКУ...
26-5

НАПУСТИ ГРАД НА ПАР ДАНА!
У РЕДУ, ГАЗДА!
ИСПРЕД КАЗИНА...

НЕКО СЕ ПРИБЛИЖАВА... МОРАМ ДА СЕ СКЛОНИМ...

ШТА ЛИ САД СМЕРА? КУДА ЛИ ЋЕ?
27-5

ПА, ДА... УЗ ПУТ ЋЕ СЕ ОСЛОБОДИТИ ЛЕША...

ПРОНАЋИ ЋУ ТЕ ЈА, ДРУШКАНЕ...

САЧЕКАЋУ ДА СВЕ УТИХНЕ...
ЕДИ СЕ СПРЕМАО ЗА АКЦИЈУ...

САД МОГУ ДА КРЕНЕМ У ОБИЛАЗАК...

ПРОЗОРИ СУ ОТ-ВОРЕНИ... ПОКУ-ШАЋУ ДА СЕ ПОПНЕМ...

УСПЕО САМ... ВАЉДА МЕ НИ-КО НИЈЕ ЧУО...

МРАЧНО ЈЕ... МОРАЋУ ДА УПО-ТРЕБИМ БА-ТЕРИЈСКУ ЛАМ-ПУ...

ОВАКО ЈЕ ВЕЋ БО-ЉЕ...

ЕДИ СЕ НАШАО УСРЕД КАЗИ-НА...

КОЦКАРНИЦА ЈЕ ДОЛЕ... ИДЕМ ДА ПОГЛЕДАМ РУЛЕТ...

А ИЗА ЕДИЈЕВИХ ЛЕЂА...

НАИЗГЛЕД ЈЕ КАО И СВАКИ ДРУГИ...

АЛИ, ДА ВИ-ДИМ ШТА СЕ КРИЈЕ У ЊЕМУ...

ЖЕНА КОЈУ ЈЕ СРЕО ИСПРЕД КАЗИНА БУДНО ЈЕ МОТРИ-ЛА...

НИГДЕ НЕ ВИДИМ СКРИВЕНО ДУГМЕ ИЛИ МЕХАНИЗАМ...

КРУПИЈЕ ИПАК С НЕКИМ УСПОСТАВЉА ВЕЗУ И УПРАВЉА КУГЛИЦОМ...

АЛИ, КАКО? МОЖДА НЕКО СЕДИ ИЗА ОВОГ ОГЛЕДАЛА ИЗНАД РУЛЕТА?

ПОГЛЕДАЋУ ТО ОГЛЕДАЛО... МОЖДА СЕ ТАЈНА КРИЈЕ ИЗА ЊЕГА...

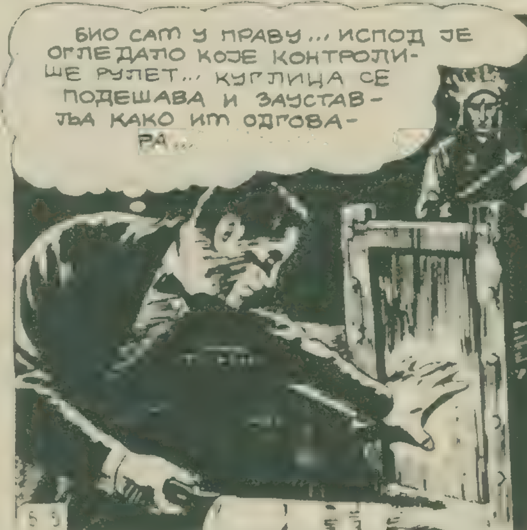

НАДАМ СЕ ДА НИКО НЕЋЕ ОПАЗИТИ СВЕТЛОСТ...

ЖЕНА ГА ЈЕ СЛЕДИЛА У СТОПУ...

ОВА СОБА ЈЕ ТАЧНО ИЗНАД РУЛЕТА...

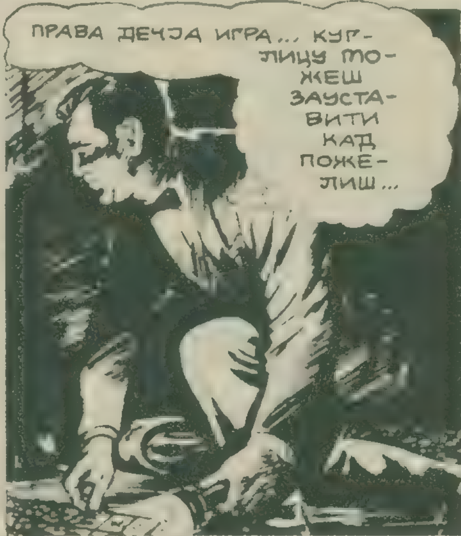

ХМ... СТАТУА ИНДИЈАНЦА НЕ ИДЕ УЗ ОВАЈ ОТМЕНИ НАМЕШТАЈ... СЕМ...

...АКО НЕМА НЕКУ НАМЕНУ...

БИО САМ У ПРАВУ... ИСПОД ЈЕ ОГЛЕДАЛО КОЈЕ КОНТРОЛИШЕ РУЛЕТ... КУГЛИЦА СЕ ПОДЕШАВА И ЗАУСТАВЉА КАКО ИМ ОДГОВАРА...

ОВИМ ЕЛЕКТРОМАГНЕТОМ МОЖЕ СЕ УПРАВЉАТИ КУГЛИЦОМ И СА КИЛОМЕТАРСКЕ РАЗДАЉИНЕ...

ВЕШТА ПРЕВАРА, НЕМА ШТА...

ПРАВА ДЕЧЈА ИГРА... КУГЛИЦУ МОЖЕШ ЗАУСТАВИТИ КАД ПОЖЕЛИШ...

О ОВОМЕ МОРАМ ДА ОБАВЕСТИМ ПОЛИЦИЈУ...

ЈЕСИ ЛИ ЗАДОВОЉИО СВОЈУ РАДОЗНАЛОСТ, ЊУШКАЛО! БОЉЕ БИ ТИ БИЛО ДА СИ МЕ ПОСЛУШАО И НЕСТАО!

РЕТКО ПРИХВАТАМ ТУЂЕ САВЕТЕ!
ЗАЖАЛИЋЕТЕ ЗБОГ ТОГА!

РАДОЗНАЛОСТ СЕ НЕ ИСПЛАТИ У ОВАКВИМ СТВАРИМА!
ОПЕТ МИ ПРЕТИТЕ!

ДОСТА ПРИЧЕ! ОБАВЕСТИЋУ МОГ ПРИЈАТЕЉА! ОН ЋЕ СЕ ПОЗАБАВИТИ ВАМА!

У КУЋИ, НЕДАЛЕКО ОД „СРЕЋНЕ ЗВЕЗДЕ"...

ШТА? ДОЛАЗИМ ОДМАХ! ДРЖИ ГА НА НИШАНУ!

НЕ ПОКУШАВАЈТЕ С ТРИКОВИМА! СЛИМ УСКОРО СТИЖЕ!

ВЕШТА САМ СА РЕВОЛВЕРОМ! ЛАКО ПОТЕЖЕМ ОБАРАЧ!
КО БИ ТО РЕКАО ЗА ЈЕДНУ ДАМУ?

НЕ ЖЕЛИТЕ ДА МЕ ИСПРОВОЦИРАТЕ, НАДАМ СЕ!

СРЕЋНА ЗВЕЗДА

НАДАМ СЕ ДА НЕ СТИЖЕМ ПРЕКАСНО...

ВАШЕГ ПРИЈАТЕЉА ЈОШ НЕМА!
НЕ БРИНИТЕ, СЛИМ ЋЕ УСКОРО ДОЋИ!

ТУ САМ, ПТИЧИЦЕ! СЛИМ ЈЕ ТИХ И БЕШУМАН!
© PIB

ШТА СИ ТРАЖИО ОВДЕ? ЈЕСИ ЛИ ТИ ЊУШКАЛО?
ЈА САМ САМО ЗНАТИЖЕЉНИ ТУРИСТА!

САМО МЕ ЈЕ ИНТЕРЕСОВАЛО ЗАШТО ЉУДИ ТОЛИКО ГУБЕ НА РУЛЕТУ!
И ШТА СИ ОТКРИО?
© PIB

СВЕ! ПРАТИЛА САМ ГА! МОМАК ЈЕ БИСТАР, НИЈЕ МУ ДУГО ТРЕБАЛО!
ДОЂИ, ПРИЈАТЕЉУ, ИДЕМО ДА СЕ ПРОВОЗАМО!
© PIB

А ТИ, ЛЕПОТИЦЕ, ПОЗДРАВИ ХАУАРДА! ИЗГУБИЋУ СЕ НА НЕКОЛИКО ДАНА!

ВЕЧЕРАС ЋУ МОРАТИ ДА СРЕДИМ И ДРУГОГ ЗНАТИЖЕЉНОГ МОМКА!

ХАЈДЕ, ИДЕМО МОЈИМ КОЛИМА У ШЕТЊУ! ТИ ЋЕШ ДА ВОЗИШ!
© PIB

СЕДАЈ ЗА ВОЛАН И БЕЗ ТРИКОВА!

КУДА ЋЕМО?
КРЕЋИ!
© PIB

САМО ТИ ВОЗИ! И НЕ БРИНИ!

ЈЕ ЛИ ОВО ВОЖЊА У СМРТ?
БАШ ТО, ПАМЕТЊАКОВИЋУ!

ЗАР СЕ НЕ ПЛАШИШ ДА ЋЕ ТЕ ПОСЛЕ УХАПСИТИ?
МЕНЕ? ШТА ТИ ПАДА НА ПАМЕТ?

АЛИ, ШТА ЋЕШ УРАДИТИ СА МНОМ?
ТО НИЈЕ ТВОЈА БРИГА!

ТЕБИ ЈЕ СВЕЈЕДНО ШТО ЋЕШ МЕ УБИТИ!
НАРАВНО! НИСИ ТИ НИ ПРВИ НИ ПОСЛЕДЊИ!

ПА, ТИ СЕ НЕ СТИДИШ ШТО СИ ЗЛОЧИНАЦ!
НЕ ВОЛИМ ТАКО ГРУБА ИМЕНА!

ХОЋУ НЕШТО ДА ТИ КАЖЕМ! ЈА САМ ИНАЧЕ...

А ЈА НЕ ВОЛИМ ТИПОВЕ КОЈИ ЊУШКАЈУ!
А ЈА ТИПОВЕ КАО ШТО СИ ТИ...

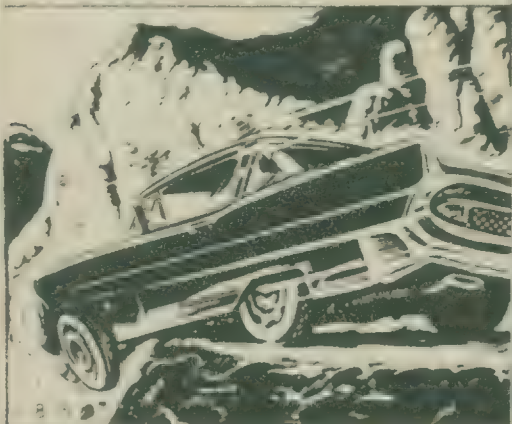

ПАЗИ САД!

КОЛА СУ СЕ ЗАНЕЛА...

... ТОЧКОВИ СУ ПОЧЕЛИ КЛИЗИТИ...

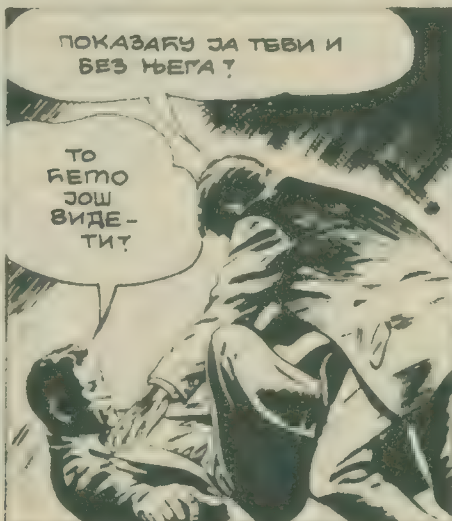

... ПРЕМА АМБИСУ...

ПРЕДЊИ ТРАП ЈЕ СЛЕТЕО С ПУТА И КОЛА СУ СЕ ЗАУСТАВИЛА...

ИЗЛАЗИ АКО НЕ МИСЛИШ ДА СЕ СУРВАТО ДОЛЕ?

ЛАКШЕ ЋЕМО ИЗИЋИ ОВАКО?

ГДЕ ТИ ЈЕ РЕВОЛВЕР? ЗАР СИ ЗАБОРАВИО ДА ПУНАШ?

ПОКАЗАЋУ ЈА ТЕБИ И БЕЗ ЊЕГА?
ТО ЋЕМО ЈОШ ВИДЕТИ?

ЕДИ ЈЕ БИО БРЖИ...

ПОЛАКО, ДРУШКАНЕ!

НЕ ВОЛИМ ХВАЛИСАВЦЕ!

НИСАМ БАШ НАЈВЕШТИЈЕ ИЗВЕО ОВО СА КОЛИМА... УМАЛО ДА ПОГИНЕМ...

ЕДИ ЈЕ СЕО ЗА ВОЛАН...

...ПОКУШАВАЈУЋИ ДА ВРАТИ КОЛА НА ДРУМ...

У МЕЂУВРЕМЕНУ СЛИМ СЕ ОСВЕСТИО...

АКО СУВИШЕ ДОДАМ ГАС, МОРАО БИХ ДА СЛЕТИМ У АМБИС ...

МОРАМ БИТИ ЈАКО ПАЖЉИВ ...

САД СИ ГОТОВ!

АЛИ, СЛИМ СЕ ПРЕРАНО ОБРАДОВАО. ЕДИ ЈЕ ПОКРЕНУО КОЛА...
ОООХ!

НАДАМ СЕ ДА НИЈЕ МНОГО ПОВРЕЂЕН!

ВЕЗАЋУ ГА! МОГАО БИ ОПЕТ НЕШТО ДА ПОКУША!

ОВАКО СМО ОБОЈИЦА СИГУРНИ!

ТРЕБА БЕЗБЕДНО ДА СТИГНЕМО ДО ПОЛИЦИЈСКЕ СТАНИЦЕ!

ИМАЋЕШ ШАНСУ ДА ИМ ИСПРИЧАШ СВОЈ ЈЕДИНСТВЕНИ ЖИВОТОПИС!

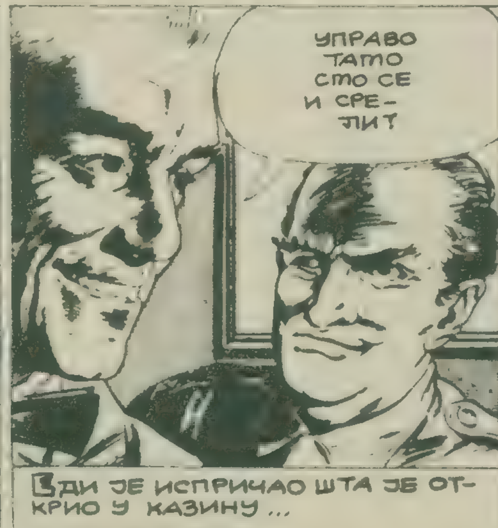

СТИГЛИ СМО, СЛИМЕ!
ПОЛИЦИЈА

НЕШТО СЕ ДОГОДИЛО?
ДОЛЕПРШАЛА ЈЕ ЈОШ ЈЕДНА ПТИЧИЦА!

БИЋЕ ИМ ДРАГО ДА ТЕ УПОЗНАЈУ, СЛИМЕ!

ДА! ПРОНАШЛИ СМО РАНЧЕРОВ ЛЕШ!
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА МУ СЕ И ЈА ПРИДРУЖИМ!

БИО САМ МАЛО ВЕШТИЈИ И УСПЕО САМ ДА СЕ ИЗВУЧЕМ!
СЛИМ ЈЕ НАШ СТАРИ ЗНАНАЦ! НЕ РАДИ ЛИ ОН У **СРЕЋНОЈ ЗВЕЗДИ**?

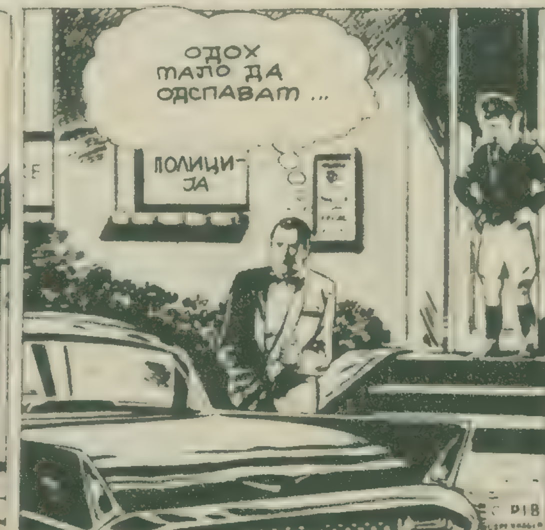

УПРАВО ТАМО СМО СЕ И СРЕЛИ!
ЕДИ ЈЕ ИСПРИЧАО ШТА ЈЕ ОТКРИО У КАЗИНУ...

И ТАКО, ЛАЖИРАНОМ ИГРОМ ОТИМАЈУ ПАРЕ НАИВНИМ ЉУДИМА!
ОДМАХ ЋЕМО ДА ИЗВРШИМО ПРЕТРЕС!

МОЖДА ЈЕ БОЉЕ ДА СЕ БАНДА ОКУПИ, ПА ТЕК ОНДА ДА НАПРАВИТЕ РАЦИЈУ!
ШТА ПРЕДЛАЖЕТЕ, ЕДИ?

ЕВО МОГ ПЛАНА!

ДО ВИЂЕЊА, ВЕЧЕРАС!
ЖЕЛИМ ВАМ ПУНО СРЕЋЕ ДО ТАДА!

ОДОХ МАЛО ДА ОДСПАВАМ ...
ПОЛИЦИЈА

АЛИ, ЕДИ КОНСТАНТИН ЈЕ ИМАО ПРАТЊУ...

ВЕЧЕРАС ТРЕБА ДА САМ У ФОРМИ... ПРВО ЋУ ДА ДОРУЧКУЈЕМ, А ОНДА – НА СПАВАЊЕ...

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ МОЈ ПЛАН УСПЕТИ... СЛИМА И ТАКО НЕ ОЧЕКУЈУ НЕКОЛИКО ДАНА У **СРЕЋНОЈ ЗВЕЗДИ**!

НЕКО ЈЕ ИПАК ЗНАО ШТА СЕ ДОГОДИЛО СА СЛИМОМ...

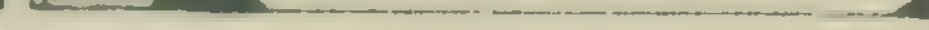

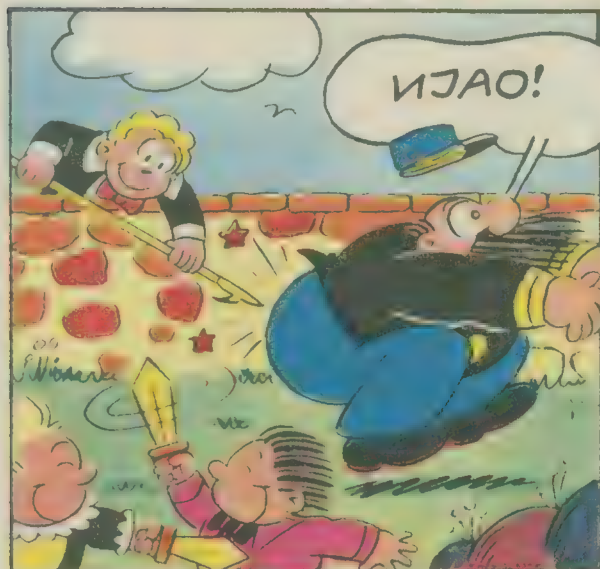

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

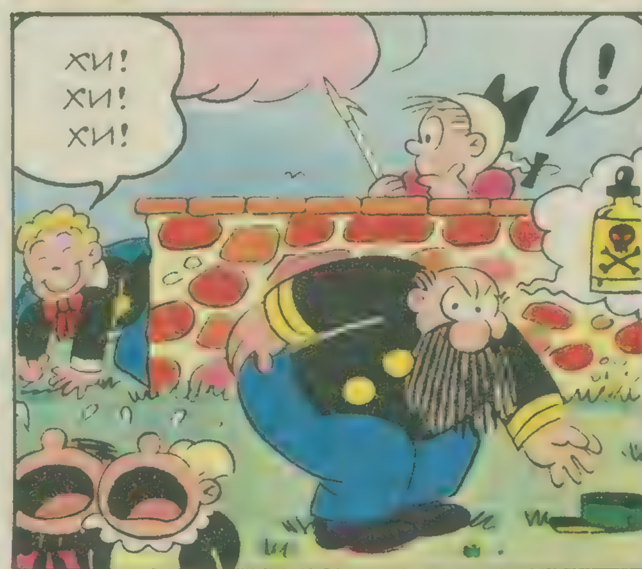
БИМ И БУМ

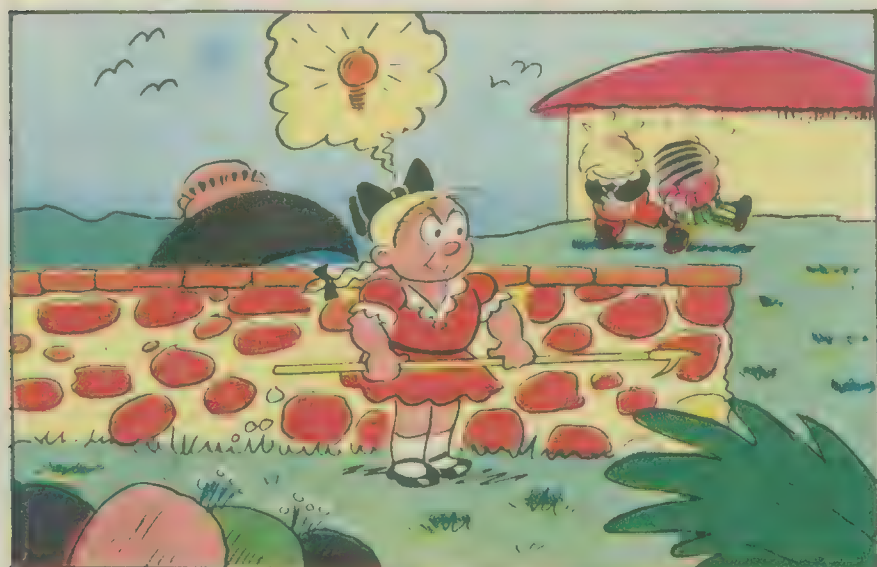

СИГУРНО СИ СЕ МНОГО УМОРИО?
ДА, ОДОХ МАЛО У БАШТУ ДА СЕ ОДМО-РИМ!
ПСССSС...

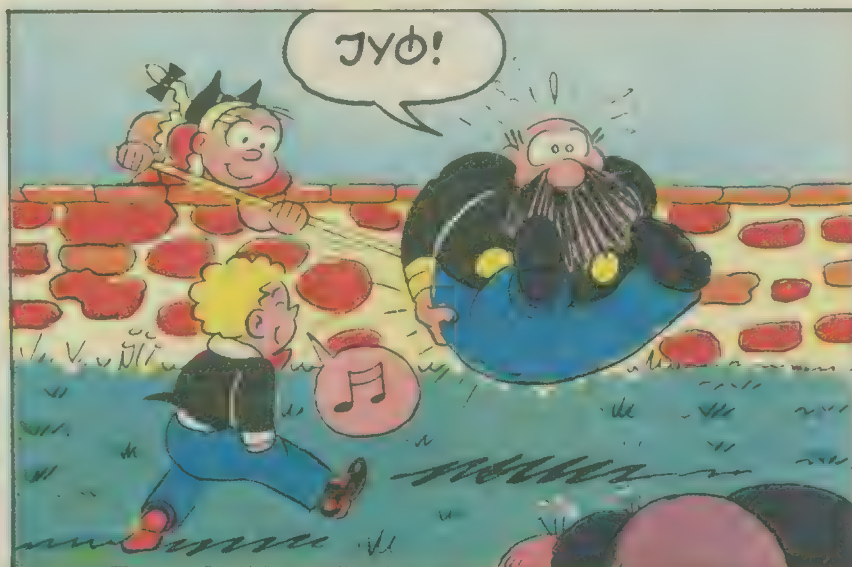

АН ГАРД!
АН ГАРД!

ИЈАО!

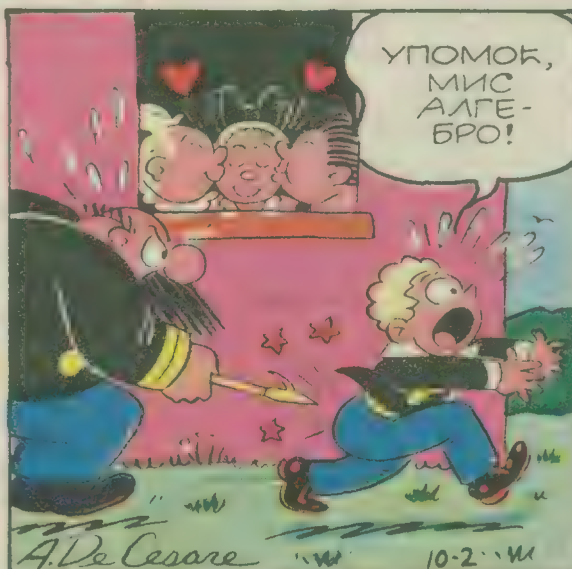

#!!!
НИ-СМО МИ!

ХИ! ХИ! ХИ!
!

ЈУФ!

?!
ТАКО ЗНА-ЧИ?
© 1983 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

УПОМОЋ, МИС АЛГЕ-БРО!
A. De Cesare
10-2

СТАЛНО МИ СЕ ПРИЧИЊА-ВА ДА ЧУЈЕМ БАМА!
НЕМОГУЋЕ! ВЕЋ ЈЕ МРАК!
ПСССSС... БЕЖИ ОД КАПЕ-ТАНА ВЕЋ ТРЕЋИ КРУГ!
СИГУРНО СПАВА!

МЕТАЛЦИ НА БАХАМИМА

Шампиони тешкометалног рока, Irom Maiden најављују „покоравање света" турнејом која је заказана за јесен ове године. Овај поход послужиће и као промоција новог албума „Powerslave" чије снимање екипа Стива Хариса обавља у фантастичним условима студија у Насау на Бахамским острвима.

ПРЕПУСТИ СЕ МАШТАЊУ

У данашњем немирном свету шоу-бизниса сведоци смо свакодневних успона и падова звезда и звездица. Певачи и групе најчешће сниме по један или два успешна албума, постану популарни и нестану са сцене. Утолико пре с више поштовања треба пратити рад оних који успевају да одоле наглим променама моде и остану на врху популарношћу и квалитетом. У ову повлашћену групу забављача у сваком случају спада британски црни трио Imagination. Лини Џон, Ешли Ингам и Ерол Кенеди уз сталну помоћ својих продуцената Тонија Свејна и Стива Џолија, већ су годинама најатрактивнији соул састав с ове стране Атлантског океана. У први план су их избацили хит--синглови „Body Talk" и „Just An Illusion" као и албум „In The Heat Of The Night". Све инструменте на плочама Imagination свирају чланови трија уз помоћ своје двојице продуцената, али за концертне наступе ангажује се велика екипа музичара, пратећих певача и играча што, уз театарско искуство фронтмена Лини Џона, даје наступима посебну узбудљивост подижући их на ниво незаборавног спектакла. Последњи, недавно објављени албум ове изузетне екипе, „Scandalous" донео је уз хит „State Of Love" још једну потврду квалитета који се не губи. Зато „Imagination" можда нећете скоро видети на насловним странама или у рубрикама које се баве трачевима, али је сигурно да ће они још дуго опстати јер публика се на крају ипак одлучи за истинске вредности.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

СТАЊЕ ЉУБАВИ (STATE OF LOVE)

музика и текст: Џоли, Свеин, Џон, Ингам
изводе: Imagination

In this state of love
In this state of love

You've been fooling me
With all your lies
All I see is loughter
In your evil eyes

Lying here in vain (In this state of love)
You've been driving me insane (In this state of love)
All of this (In this state of love)
And so much more (In this state of love)

Now I'm walking away
I'm walking away
Walking away walking away
Nothing that I can do
Turning my back on you
In this state of love

Searching in my heart (In this state of love)
You've been tearing me apart (In this state of love)
You leave me so confused (In this state of love)
Shattered and abused (In this state of love)

Now I'm walking away (In this state of love)
Walking walking away (In this state of love)
Tell me why should I stay (Walking away)
In this state of love
Nothing that I can do
Turning my back on you
(In this state of love)

In this state of love
In this state of love

ПЕВАЈ ПОНОВО, РОД!

Стари мајстор рокенрола и велики заљубљеник у фудбал Род Стјуарт, поново је активан. Пошто је његово прошлогодишње остварење „Body Wishes" доживело леп пријем код публике, али катастрофалан код критике, велики певач најављује нове успехе синглом „Infatuation" који је скинут као најава за албум „Camouflage" чије се објављивање очекује почетком лета.

● РОК интервју ● РОК интервју ● РОК интервју

ДЕЈВИД СИЛВИЈЕН

После распада групе Japan није се много чуло о њеном певачу и главном човеку Дејвиду Силвијену. Знало се да доста путује, имао је један заједнички сингл са Риуићијем Сакамотом (вокална верзија музике из филма „Срећан Божић, господине Лоренс"), организовао је изложбе и... Ових дана пред очима јавности нашао се његов први соло албум „Brilliant Trees" и са њега скинути сингл „Red Guitar".

– То је фина комерцијална ствар која ће користити албуму. Уз то „Red Guitar" симболизује уметност на известан начин, а уметност је мој начин изражавања. Као што рефрен каже, уметност је мој порок и моја врлина. Она окупира мој живот и даје ми највише задовољства, али и највише бола. То је једноставно.

● Албум је снимљен у Берлину?

– Мислио сам да би плоча требало да има у себи више европског „филинга" него америчког. Осетио сам да је Берлин изванредно, неутрално место за рад. Музичари су долазили у амбијент који им није био познат од раније па је све имало укус авантуре.

● На „Brilliant Trees" текстови су прилично лични?

– Да, рекао бих да је текстуално ова плоча нека врста ауто-портрета и знам да ће то многима сметати ако помисле да је разлог егоцентризам, а не вредност откривања сопствене личности. У ствари, текстови су толико лични да би ми било заиста непријатно да неке од песама уопште изводим пред другим људима. Чак ми је и у студију било помало непријатно.

● Хоћеш ли се сада поново повући у илегалу?

– Не. Музика ми још није досадила. Намеравам да урадим један ЛП брзих, нападачких песама, као и албум инструменталне музике, а онда бих можда кренуо и на турнеју почетком наредне године. Међутим, као и обично сасвим је могуће и да се ништа од овога не оствари, ако нешто друго у међувремену буде окупирало моју пажњу. Ја сам ужасан што се тога тиче.

КУТАК ЗА ДУРАНОВЦЕ

Док сте се ви, драги наши обожаваоци групе Duran Duran, поштено знојили припремајући се за крај школске године, ваши љубимци су имали доста занимљивих догађаја: Џон Тејлор је повредио ногу нагазивши на неко сломљено стакло у Сан Диегу у Калифорнији тако да је храмао и по повратку кући у Енглеску. Иначе, на турнеји по Америци они су покушали да се што више приближе начину живота Јенкија, што је Сајмона Ле Бона најскупље стајало јер је повредио руку играјући безбол. Сајмон је иначе купио стан у Канади, док клавијатуриста Ник Роудс тражи за себе један у Њујорку. Што се пословних ствари тиче, ремиксована верзија песме „Reflex" доспела је на прво место енглеске топ листе што до сада није успело ни једној нумери са албума „Seven And The Ragged Tiger". Видео спот за ову ствар снимљен је „уживо" у Торонту. По повратку у Енглеску гитариста Енди Тејлор је цело једно јутро одговарао на позиве у канцеларији групе имитирајући глас њихове прес-секретарице Сузи. Нико није приметио разлику.

ЕЛТОН НА ВЕМБЛИЈУ

Наш недавни гост Елтон Џон пуни сале широм Европе, али у родној Британији неће одржати најављену турнеју већ је замењује једним али вредним наступом на Вембли стадиону (кад већ његов Вотфорд није ушао у финале Купа). Спектакл ће се одржати 30. јуна, а као уводни програм за Елтонов наступ појавиће се и звезде као Пол Јанг, Ник Кершоу, Kool And The Gang, Wang Chung и **Септор 27.**

РОК ДАТУМ

15. јун 1955. године.

Упознали су се Џон Ленон и Пол Макартни на концерту Ленонове групе Quarrymen. Тако је почело људско и креативно пријатељство најзначајнијег ауторског тандема савремене поп музике. Једина мрља на овом „историјском" сусрету било је Леноново поприлично алкохолисано стање.

НОВА, ПОПУЛАРНА КЊИГА

ЖИВОТИЊЕ У КУЋИ

када, како, зашто? Пас, мачка, хрчак, заморче, птице, акваријум, тераријум. Избор, држање, исхрана, нега.. Занимљивости, илустрације.

Цена 280 динара

Едиција У МИНИЈАТУРИ
Поштански фах 32
11061 Београд
Плаћате поштару поузећем

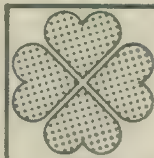
НАРУЏБЕНИЦА

Пошаљите ми ______ примерака књиге „Животиње у кући" на адресу

Име и презиме ______

Место ______

Адреса ______

DJAČKI ILUSTROVANI KOLOR

SPOMENAR

KOJI ĆE I VAS ODUŠEVITI

BOGAT I DUHOVIT SADRŽAJ ● SLIKE U SUPER KOLORU

PO ŽELJI I UKUSU DEVOJČICA I DEČAKA

134 UMETNIČKI OBRAĐENE STRANE ZA UPIS PORUKA I USPOMENA ● TVRDI POVEZ, ŠIVENO KONCEM, KORICE PRESVUČENE, ZLATOTISK ● KVALITETNA IZRADA, LEP IZGLED, TRAJNA ŽIVOTNA VREDNOST

CENA 500 DIN. PLAĆANJE POSLE PRIJEMA. PIŠITE ILI TELEFONIRAJTE ŠALJEMO ODMAH O NAŠEM TROŠKU

EURO-KNJIGA
11030 BEOGRAD FAH 35
Tel. 541-684.

ШКОЛА ГИТАРЕ

1. Акорди. Теорија. Мелодије – I и II део
2. Нотално свирање.
3. Модерна музика, хитови, рок – I и други део.

Сваки приручник по 260 динара. Попуст 80 динара за сваки следећи наручени приручник. Плаћате поштару. Васиљевић Милун, пост рестант, 11101 Београд

НОСИ ТОГ МИША!

Док је професор предавао нову лекцију из историје, мало ко га је слушао. Сви су углавном гледали кроз прозор једва чекајући крај часа па да јурну у двориште, а ни ја, наравно, нисам био нарочито пажљив. Све што је напољу могло да се види већ сам видео ко зна колико пута па сам, не знајући шта би, почео нервозно да се осврћем око себе. Седео сам у последњој клупи, зид ми је био иза самих леђа, па сам одједном, пошто ништа боље нисам измислио, почео да се клатим на столици чекајући крај часа. И тако – од зида до клупе, од клупе до зида, клатим се лепо, полако, натенане, чврсто верујући да ме професор не види. А он прича ли прича.

Случајно сам погледао на леву страну, кад из рупе на поду, у самом дну зида, плашљиво извирује миш. У одељењу је била тишина па се мишић осмелио и изашао из свог склоништа мрдајући њушкицом и брчићима некако испитивачки. Мора да је гладан, закључио сам и полако, да се не чује шушкање хартије, штрпнуо испод клупе мало бурека који сам понео за ужину. Онда сам пажљиво, да га не уплашим, добацио, боље рећи опрезно спустио, једно, па још једно парче и све тако док га нисам домамио до својих ногу. Мишић се, да видите, окуражио не дајући пет пара на то што се прилично удаљио од свог дома.

Ближио се крај часа. Уплашио сам се да га моји другови не згазе кад на цилик звона јурну из учионице на ходник, па сам се полако сагнуо и руком га благо усмерио да се врати у рупу.

Од тада је, готово сваког дана, излазио а ја сам увек имао нешто за њега – некад мало погачице, некад мало бурека или кифле, углавном све што му бацим смаже у сласт. Измислио сам му и име. Нек се сиви миш зове Сивко. Већ после недељу дана јео ми је из руке. Тешко је поверовати, али све је било баш тако. И још нешто – за све то време није га приметио нико од мојих другова. Плашио сам се да ли ће га неко једног дана угледати, ко зна шта би му урадили. Највише због тога узео сам миша и ставио га у своју фиоку за школску торбу. Ту је био безбедан. Већ следећег дана сам је пронашао пут до фиоке, а ту је већ чекала његова порција бурека. Чудо од миша!

Толико се припитомио да сам га стављао и у џеп одакле се вешто извлачио и мотао ми се испод капута. Петком сам га носио кући, па смо преко викенда друговали без страха да ће му се нешто догодити. Већ је постао прави мајстор да ми из џепа извади гумицу или неки други, наравно ситнији, предмет. Научио сам га да, уз помоћ оловке на коју се ослањао предњим ногама, мало неспретно и смешно, хода само на задњим што је увесељавало моје укућане.

Највеће изненађење приредила ми је наша стара мачка која му је дозволила да јој се попне на леђа и тако с њим шета по дворишту! За сваки случај, увек сам био поред њих јер никад се не зна – у питању је било заиста необично пријатељство.

Моје и Сивково дружење трајало је пуна три месеца. Плашећи се да му се у школи нешто не догоди остављао сам га код куће. Имао је смештај екстра категорије али из своје кућице није могао напоље све док ја не дођем из школе.

Једног дана пред крај школске године нисам одолео искушењу – понео сам га у школу. Крадом, да нико од другова не види, ставио сам га у своју фиоку и оставио му довољно хране. Био је миран као бубица, скоро сам и заборавио на њега. Кад сам завирио у фиоку да видим шта ради, лепо сам се одузео – киднуо! Угледао сам га код катедре за којом је наставница математике тумачила нову лекцију. Надао сам се да га неће приметити ни она ни другови, али само што је узела креду да нешто напише на табли, креда јој је испала. Сагнула се да је подигне и очи у очи срела се са мојим Сивком. Никада нећу заборавити како је цикнула, а онда у тренутку скочила на столицу.

Настала је општа гужва. Девојчице су, по угледу на наставницу, поскакале на клупе а дечаци се дали у потеру за збуњеним Сивком који је на све начине покушавао да се сакрије. Не знајући шта да радим стајао сам неколико тренутака као укопан. Већ сам видео укор наставничког већа убележен у моју ђачку књижицу, али страх да се Сивку нешто не догоди био је јачи. Умешао сам се међу другове не би ли га некако ухватио. Сивко је, јадник, бежао ударајући о ноге дечака све док му није синула спасоносна идеја да се успуже уз ногавицу мог друга Бранка. Овај је врснуо као да му се уз панталоне попео сам ђаво.

Први се снашао Васа. Већ следећег тренутка Сивков реп вирио је из Васине велике шаке. Нисам више могао да издржим.

– Дај ми мог Сивка! – викнуо сам што сам јаче могао. Открио сам се. Сад – шта је, ту је. У учионици тишина. Наставница је сишла са столице и устремила се на мене као орао.

– Значи, ти си ту животињу донео у разред. Па лепо, Здравковићу, сад ћеш код директора!

Знао сам шта ме тамо чека, али сам најпре узео Сивка, ставио га у џеп, па тек онда кренуо. Сивко се, несрећник, као да је знао шта се догађа, завукао и шћућурио па ни да мрдне.

Директор ме, дабоме, дочекао као што сам и очекивао, али кад сам му објаснио да Сивко није обичан миш и да ми је за све ово време постао друг, некако суздржано насмејао се.

– Носи тог миша – рекао је – и не излази ми на очи до краја школске године! – Мало је застао па ме упитао: – А где ти је сад?

Проценио сам ситуацију и схватио да мом Сивку од директора не прети никаква опасност. Завукао сам руку у џеп и извадио га. Сивко је мрднуо брковима и у трену спазио још једну испружену руку. За тили час нашао се на директоровом рамену. Смешећи се задовољно у себи вратио сам миша у џеп.

– Носи тог угурсуза и чувај га. Необичан миш, то још нисам видео! – испратио ме директор.

Сивко је тог лета у мом дворишту срео своју прву љубав па се са њим све мање дружио. Нисам му замерао.

Горан Здравковић
Баждарана 2 (201)1
Призрен
(Хонорар: 2.500,00)

ПОНИ ЕКСПРЕС ДВАПУТ БРЖИ

Тек што су се појавили на улицама неких европских престоница, а већ су им посветили и један филм који је залудео Американце. Зове се „Дива" и у њему главни јунак, на мотоциклу, јури улицама Париза носећи пакет који је исувише опасан да би био испоручен примаоцу... А како се све завршило, видећете и сами кад филм стигне у наше биоскопе.

У Милану припадници такозваног Пони експреса путују такође на мотоциклу: носе наранџасте или зелене огртаче, око врата радио-станицу, а на леђима торбу. Град је пун ових поштара. Долазе, одлазе, трче, довикују се... Шкрипе кочнице... Кад се увече врате кућама, узимају књигу. Идеја је изгледа боља него што се у почетку мислило. Јер, у великим градовима локална пошта веома често доставља се таксијем и кошта много више. Они којима се жури, немају другог избора – ћуте и плаћају.

Новим поштарима најлакше је било дати име. А оно евоцира сећање на писмоноше са Дивљег запада који су се борили с безброј тешкоћа и морали да буду храбри, упорни и издржљиви. Њихови садашњи следбеници морају, пре свега, добро да познају град. Не смеју да буду млађи од осамнаест нити старији од двадесет три године. Морају да буду власници моторног возила на два точка и да имају потврду студентске задруге. Награда: четири хиљаде лира (око 300 динара) за сваку „вожњу". Најкраћи рок трајања службе – две до три недеље. Коме одговара, може поново.

Заинтересовани грађани Милана треба само да окрену телефон њиховог представништва и да кажу шта желе, какву доставу и на коју адресу. Одмах после разговора са муштеријом вест одлази у етар и најближи Пони јавља се на дужност. Зато се често догађа да он буде на вратима наручиоца услуге малтене само што је овај спустио слушалицу.

Сваког дана улицама Милана прокрстари читава чета ових поштара. Њих пет стотина, и сваки испоручи бар петнаестак пошиљки у току радног времена. Има и рекордера – од јутра до заласка сунца испуне задатак чак и тридесет пута.

Понијевци носе панталоне, али нису увек мушкарци, значи на овом послу има и девојака и биће их, изгледа, све више, мада оне саме признају да је њима теже ако се догоди неки квар на мотору или остану без бензина. Међутим, то ни на који начин не умањује ефикасност Понија, Мачке, Антилопе, Леопарда, Гепарда, Пантера, Тигра, Газеле и других – надимци које има свако од њих ради лакшег препознавања и договарања

С. И.

У центру Пони експреса у Милану увек је бучно. У овом тренутку има око 500 студената поштара, а заинтересованих за овај посао је све више.

Порука је примљена путем радио-телефона. Јавиће се на дужност можда и пре него што је наручилац услуге спустио слушалицу.

Један Понијевац на задатку. Његов посао је вишеструко користан и – као што се види – веома забаван.

КАД ЉУБАВ ПОБЕДИ СМРТ

ИСТИНИТА САВРЕМЕНА БАЈКА

ЕНГЛЕСКИ ФИЗИЧАР И МАТЕМАТИЧАР, СТИВЕН ХАУКИНГ, ИАКО ГОТОВО ПОТПУНО ОДУЗЕТ, ПРУЖИО ЈЕ НАУЦИ ТАКО СЈАЈНЕ ТЕОРИЈЕ, ДА СЕ НА КОРАК ПРИБЛИЖИО РЕШАВАЊУ НАЈВЕЋЕ ЗАГОНЕТКЕ: НАСТАНКУ СВЕМИРА.

Има 42 године, лице студента, а тело старца. Говори веома тешко, стално је у инвалидским колицима, али му мозак ради као компјутер. То је физичар и математичар Стивен Хаукинг, професор чувеног Кембриџског универзитета у Великој Британији, кога већ сада многе колеге и научници називају Ајнштајном друге половине нашег века јер је у области физике дошао до најзначајнијих сазнања од времена творца теорије релативности.

Неки физичари чак сматрају да је Хаукинг учинио највећи продор у укупној историји науке! Верује се да би му могло поћи за руком да развије формулу која би сјединила два камена темељца физике: Ајнштајнову општу теорију релативности – по којој се рачунски може доказати да је понашање планета, звезда, галаксија и читаве васионе резултат деловања привлачних сила маса – и квантне теорије – по којој се понашање материје на атомском нивоу не може изразити математички. Последње године свог живота Ајнштајн је провео управо тражећи решење за противречност између те две теорије коју је сматрао само привидном, јер није могао прихватити да се у квантној механици ишта догађа „случајно" без деловања природне законитости.

Баш трагање за узајамном везом те две теорије страсно је обузело многе највеће савремене научнике јер сматрају да би то била последња карика у ланцу разјашњавања основне структуре свемира. То је циљ и Стивена Хаукинга, чији је досадашњи животни пут уједно величанствен пример победе воље и ума над тешком болешћу.

Из понора у – седмо небо!

Хаукинг се родио као четврто дете у породици интелектуалаца, где је и отац био научник – природњак. Кад се 1959. године уписао на Оксфордски универзитет, прочуо се као веома обдарен самосталан и жив дух, помало бунтовник, који је колико науку волео и друштво и био омиљен гост у многим крчмама у граду. Професори су му праштали банчење управо због изузетних способности: иако није много учио, с лакоћом је решавао све математичке задатке из наставног програма, па и више од тога!

Пошто је дипломирао с одличним успехом добио је стипендију за усавршавање на најјачој катедри за физику у Великој Британији, у Кембриџу. Само неколико месеци касније јавили су се први знаци подмукле болести. Стивен Хаукинг је све теже владао својим рукама и ногама а појавиле су му се сметње и при говору. Дијагноза је гласила – амиотрофна латерална склероза, мало позната болест која изазива парализу мишића и најчешће води у смрт. Генијалном и живахном младићу запретила је реална опасност да неће преживети 25. годину! Кад се више није могао кретати без штапа, Хаукинг је запао у депресију, запустио студије и одао се пићу...

Срећом, јануара 1963. упознао се с младом Џејн Вајлд, студенткињом прве године, живахном девојком плавих очију и смеђе косе. Она се дивила Хаукинговом истраживачком духу, а на њега је као магнет деловала њена силна животна енергија.

Љубав је донела одлучујућу прекретницу у Хаукинговом животу. Није више стално мислио на смрт, упорно се лечио и радио. После двогодишњег пријатељства (Стивен и Џејн) су се венчали 1965. године. Добили су и троје деце. Стивен Хаукинг поново је постао онај генијални научник и, као да болести није ни било, заокупили су га проблеми свемира, планета, материје и времена.

Пронашли почетак времена

Једно од битних питања којим су се бавили научници половином шездесетих година била је такозвана „велика експлозија", из које је, по уверењу једног броја физичара, настао свемир. Сматрајући да се свемир од тада стално и равномерно шири, присталице ове претпоставке покушали су да рачунским

путем прате то ширење у прошлост. Међутим, нису могли да утврде шта се догодило у самом тренутку велике или праексплозије, тако да прорачуни нису ништа доказали.

Хаукинга је фасцинирала Ајнштајнова идеја да је свемир морао некада бити једна тачка бескрајне густине, у којој су време и простор били једно. Следио је ту мисао с познатим математичарем Лондонског универзитета Роџером Пенрозом и до 1969. њих двојица су разрадила поставку по којој је космос – ако је Ајнштајнова општа теорија релативности тачна – заиста морао настати из једне, бескрајно густе тачке.

– Другим речима – каже данас Хаукинг уз осмех – показали смо да и време има почетак!

Почетком седамдесетих година Хаукингово здравствено стање се толико погоршало да више није могао да се креће без инвалидских колица, али је духовно био још снажнији тако да је развијао теорију за теоријом. Његов прави тријумф из тог времена представља рад о такозваним „црним рупама" у васиони.

Кад нека велика звезда, показао је Хаукинг том теоријом, утроши на зрачење целокупно своје нуклеарно „гориво", она „умире" под утицајем сопствене силе теже. Ево како: њена материја се толико згусне да из бивше звезде више ништа не може да зрачи. Њена светлост сасвим угасне...

Усмеривши свој неуморни дух на те „умрле звезде", Хаукинг је дошао до открића о којима се дотад није смело ни сањати. Године 1971. изложио је претпоставку да „црне рупе" нису настале само од звезда. Поред великих, постоје и мале црне рупе, а оне свој настанак дугују ничем другом до праексплозији. Хаукинг је чак израчунао да би у Млечном путу, галаксији у којој и ми живимо, могло бити око милион баш таквих црних рупа које су толико густе да им је маса већа него у Маунт Евереста, а мање су од протона!

Проверавао сам себе

Године 1973. Хаукинг је и даље проучавао понашање материје у околини црних рупа. Како у то време више није био у стању да држи оловку у руци, читав мисаони процес морао је да памти, па да само значајне, већ готове резултате саопштава својим асистентима.

Једна његова теорија из тог периода испала је у крајњем исходу толико апсурдна да се и самом Хаукингу учинило да је погрешио. Закључио је, наиме, да црне рупе, насупрот познатим природним законима, незадрживо емитују делиће материје. Према томе, чак и црна рупа мора временом ишчезнути. Код оних великих – насталих умирањем звезда, или још већих чије постојање астрономи наслућују у језгрима галаксија – тај процес ће трајати вишеструко дуже од садашње старости васионе. За мини-црне рупе Хаукинг је израчунао просечан век трајања: око 10 милијарди година, дакле мање од претпостављене старости свемира. Кад се мала црна рупа на крају сасвим оспе, пљусак гама-зракова биће њен последњи ропац.

Сва размишљања и све прорачуне што су га довели до теорије о трајању црних рупа објављене фебруара 1974, Хаукинг, који иначе ретко сумња у своје закључке, овог пута је још једном проверавао и све потврдио. У научним круговима, међутим, та његова теорија наишла је на чврст отпор, али није одбачена.

Наука је у међувремену напредовала, па су и други теоретичари потврдили теорију која је данас позната под именом: Хаукингово зрачење.

Хоћемо ли сазнати велику тајну?

Динамика црних рупа коју је открио Хаукинг има велике сличности са оним што се по претпоставци морало одиграти у току праексплозије. Зато се и сматра да од његове теорије до објашњења како су настале честице мање од атома и како су међусобно деловале у тренутку експлозивног рађања свемира има још само корак.

Сваког јутра, сто метара који га деле од куће до кабинета Хаукинг прелази у својим електричним инвалидским колицима. Тамо га чекају асистенти и низ направа које му олакшавају научни рад. Он је човек челичне воље, али имао је и среће да се око њега нађу људи који га цене, воле и помажу – и колеге на послу и његова супруга. Готово сасвим обрван болешћу, он никако не посустаје: наука и даље најозбиљније рачуна на њега.

У последње време Стивен Хаукинг највише размишља о фази настајања свемира, управо о првом билионитом делу секунде после праексплозије.

– Тај немерљиво кратки тренутак даће одговор на последње питање о узроку настанка свега оног што данас постоји, укључујући и живот – каже он...

П. Т.

Необичне професије

Од тренутка кад уђу у хотел гости су спремни да им се свашта догоди. Доћи ће до убиства а да они не знају ни када ће се то збити, како ће бити изведено, још мање у које време. Свако од њих учесник је те велике игре у којој ће за два дана неко сигурно платити главом.

Звучало би то страшно кад би се радило о правом убиству. Овако, то је само велико позориште које се већ дуже време организује по идеји Енглескиње Џој Свифт. Ова двадесетседмогодишња жена крхког изгледа дошла је на замисао да организује „крволочне" викенде сасвим случајно, слушајући радио. Давали су извештај о убиству у једном лондонском хотелу. Џој је после тога предложила управници хотела у Саутпорту да направе игру за посетиоце – сваки гост био би „умешан" у убиство. Он сам не би могао да буде „жртва", за то су били ангажовани глумци. По сценарију који прави сама Џој професионалци (који до краја не откривају свој прави идентитет) мешају се са осталим посетиоцима и у хотелу су пријављени под лажним именима и професијама. У једном тренутку некога „убијају" и тада је на гостима да открију злочинца.

Викенди су заиста спектакуларни, мирног сна нема. Сви су окупирани сакупљањем доказа, евентуалних докумената које Џој веома вешто фалсификује, трагају за оружјем којим је убиство почињено. Многи ока не склопе јер покушавају да дођу до мотива а онда и до могућег убице. И сами гости могу да промене идентитет и пријаве се у хотелу под лажним именом.

По речима једног психијатра све то, читава та игра делује као групна терапија која помаже људима да се ослободе агресивности.

Када је Џој Свифт почела са овом идејом, није могла ни да сања какав ће успех доживети. Сада путује по читавој Великој Британији и организује по хотелима „убиства", недавно је била и у Сједињеним Америчким Државама и њих одушевила својом игром. Траже је на све стране. А она се само смешка и мисли на следећи злочин.

Догоди јој се да има и непријатности, једном је, седећи у метроу, извадила из ташне марамицу. Није ни обратила пажњу на жену која је седела крај ње. Када је сишла на својој станици, запрепастила се што су је пресрела два полицајца тражећи да им покаже дозволу за ношење ватреног оружја. Ништа нису помогла објашњења да је пиштољ лажан. Привели су је у станицу и тек после дужег објашњења пустили уз упозорење да не сме да носи чак ни имитацију револвера.

Поред тога стално јој се дешава и да је људи прате,

Хотелски гости спремни су на то да у току ноћи чују крике из собе, да у лифту нађу на „крваве" трагове, да им нешто падне испред ногу. Све време имају утисак, каже симпатична Џој Свифт, да су и они сами у животној опасности. – Наравно, моја екипа и ја трудимо се да им ни длака не фали са главе, задужени смо само да им обезбедимо узбуђења.

посебно кад се појави у хотелу. Многи мисле да ће их она одвести на прави траг. Не остављају је ни ноћу, узнемиравају је и моле да им открије убицу.

Џој Свифт је ипак задовољна, постала је славна и обогатила се. Доживела је да јој се чак и поједини познати криминолози обраћају кад желе да реше неки компликованији случај.

В. С.

ПУДЛИЦА МАДАМ ПОМПАДУР

ФИГУРИНА КРАЉЕВСКОГ КУЧЕТА НАЈСКУПЉЕ ЈЕ ПЛАЋЕН ПОРЦУЛАНСКИ ПРЕДМЕТ У ИСТОРИЈИ. ПРОДАТ ЈЕ ЗА ШЕСТ МИЛИОНА ЧЕТИРИ СТОТИНЕ ОСАМДЕСЕТ ХИЉАДА НОВИХ ДИНАРА, У ФУНТАМА, АЛИ ТО ЈЕ СИТНИЦА У ОДНОСУ НА НОВАЦ КОЈИ СУ ДОНЕЛА НЕКА ДРУГА УМЕТНИЧКА ДЕЛА.

Протекла година представљала је невиђени бум у свету трговине уметничким делима и означила крај подуже кризе када је најчувенијим аукцијским кућама на свету „Сотбију" и „Кристију" готово претио стечај. Прошла 1983. вратила их је у живот ценама које се не памте. Једна за другом рађале су се сензационалне лицитације праћене водопадима шампањца из боца чији су запушачи летели увис на лицу места.

Рекордну цену свих времена за једно уметничко дело, фантастичну суму од 8.140.000 фунти (1.628.000.000 н.д.!), донела су Јеванђеља из 12. века Хенрика Лава, војводе од Саксоније и Баварске, једна од најскупоценијих рукописних књига са илуминацијама за које се зна. Ова продаја изазвала је у Немачкој скандал у који је умешана и британска краљевска породица – ради се о националном благу које наследници, изгледа, нису имали право да отуђе.

То је она, љубимица краљеве љубимице. Висока је око двадесет пет центиметара.

Чувајте часовнике својих очева и деда! Овај, чувене марке „Патек Филип", од злата са вечитим календаром направљен 1961, продат је прошлог маја у кући „Сотби" за 6.490 фунти (1.298.000 н.д.). Ретки ручни сатови траже се све више.

„Пар", акварел Георга Гроса из 1920. године, продат је јуна месеца код „Кристија" за 41.040 фунти (8.208.000 нових динара).

Пошто уметност?

Тешко је утврдити шта колико заиста вреди, уметничка дела су једноставно непроцењива. Па, ипак, све има своју цену. Како се она одређује? Пре свега диктирају је потражња и мода, а основни критеријуми су, и то баш овим редом: реткост, историјски значај, очуваност, квалитет израде и, на последњем месту, лепота.

Узмимо на пример порцулански „портрет" пудлице мадам Помпадур, маркизе која је владала срцем француског краља ЛујаXV. Готово свака фабрика порцулана правила је кучеће фигурине, али је ова пудлица специјална из више разлога. Направљена је око 1752. у француској радионици порцулана Венсен која је била под краљевском заштитом и као таква од 1745. имала искључив монопол на израду порцуланских предмета. Значи, критеријум историјске вредности је више него задовољен.

Све пудлице, мање-више, личе једна на другу и ко нам гарантује да је баш ова направљена по лику и обличју маркизине мезимице? Па, између осталог, начин на који је ошишана и размажен израз лица. Осим тога, у Севру, где се фабрика порцулана преселила 1756, чува се један примерак истог модела, али отпозади, а утврђено је да је постојао и бели примерак на плавом јастучету, управо овај продат марта 1983. Према томе, аутентичан је и јединствен.

Кученце није савршено очувано, али то би му смањило цену само ако би постојало више примерака, што није случај. По изради пудлица је право мало ремек-дело, лепота му је неоспорна. Сви ови елементи заједно одредили су му цену на етикети.

Црвено, плаво и жуто

Ово слатко створење веома је јевтино упоредимо ли га са апстрактном сликом Пита Мондријана продатом на аукцији куће „Кристи" три месеца касније за 1.512.000 фунти (302.400.000 н.д.). Слика „Композиција са црвеним, плавим и жутим" припадала је збирци америчког архитекте Арманда Бартоша, а купио ју је јапански колекционар Шигеки Камејамат за суму двоструко већу од ранијег светског рекорда за једно апстрактно уметничко дело.

Сликари Мондријан и Кандински пионири су апстрактне уметности и имају почасно место у историји 20. века. Последњу апстрактну слику Мондријан је направио негде 1920. а како није сликао много, сваки музеј модерне уметности бори се за његова платна. Пошто колекционари обично имају далеко више новца, слике завршавају код њих. Значи, у случају Мондријана одлучује историјски значај и изузетна реткост.

Слика заиста мора да буде веома ретка, а њен творац суперииме да би цена прешла милион фунти стерлинга. Осим Мондријана такве суме достигло је досад неколико импресиониста, Пикасо, Тарнер, и две слике старих мајстора. Висока цена уједно је и знак да бар неколико веома богатих музеја жарко желе да је имају.

Импресионисти и рани сликари 20. века доносе

Госпођа Сивед Џонсон, наследница „краља" козметике за бебе, купила је овај прекрасан кабинет Луја XVI досад најскупље плаћен комад намештаја на свету.

Ова уметничка фотографија чувеног Мана Реја која се зове „Акт с леђа" (Булијета) коштала је 7.906 фунти (1.581.200 н.д.). Продао ју је преко куће „Сотби" у Њујорку познати енглески трговац уметничким предметима Џон Касмин.

Апсолутни рекордер апстрактног сликарства композиција чувеног Мондријана око чијих се ретких дела отимају сви музеји и колекционари света.

Кацига краља Анрија II део је оклопа који је у Милану израдио Ђовани Паоло Негри. Овај оклоп држи рекордну цену у области примењене уметности где спада све осим слика и скулптура.

Најскупља столица Велике Британије продата је Американцима за 81.000 фунти (16.200.000 н.д.). То је бержера од ораховине пресвучена гобленом из 18. века, а припадала је краљу Џорџу I.

на данашњем тржишту највише новца по квадратном центиметру платна. За ово су „криви" Американци који су пуни пара, а укус им почиње и завршава се са импресионистима. Чим заради први милион долара, Американац почиње да скупља слике импресиониста, а када, пред крај живота, да би избегао огромне наследне таксе, колекцију поклони неком музеју, следећа генерација Американаца васпитава се на импресионистима и круг се наставља.

Оборено седам светских рекорда

Шема је почела крајем 19. века када су милионер Хенри Хејвмејер и његова жена Луизина упознали дела Едгара Дегаа у Паризу и почели да их купују у огромним количинама. Већи део њихове драгоцене збирке данас је у Метрополитен музеју у Њујорку, али је маја 1983. наследница понудила кући „Сотби" шеснаест Дегаових дела.

На ту вест свет уметности и трговаца уметношћу је помахнитао. Нортон Сајмон музеј из Лос Анђелеса и Гетијев музеј из Малибуа, желећи по сваку цену бисер ове колекције слику „Чекање", купили су је заједничким снагама за невероватну суму од 2.337.500 фунти (467.500.000 н.д.)! Још је невероватније да је један Дегаов гваш и пастел – категорије које се, заједно са акварелом, сматрају мање вредним – донео 2.131.250 фунти (426.250.000 н.д.). Приликом те аукције оборено је укупно седам светских рекорда у ценама слика!

Слике су далеко скупље од намештаја или било чега другог што се појављује на аукцијама јер се више цени генијалност него обична вештина. Али, није увек било тако. Све до 14. века сликари су сматрани врстом унутрашњих декоратера док су врсни уметнички столари словили као прави уметници. На двору Луја XV, на пример, они су били далеко боље плаћени од сликара.

Резултат је савршен намештај начињен од раскошног материјала, рађен љубављу и руком недељама и месецима. Јула 1983. једно такво ремек-дело, кабинет-комода за радну собу Луја XVI у Версају, дело Адама Вајсвајлера из 1784, појавило се на аукцији код „Сотбија".

Имало је све неопходне квалитете: реткост, историјски значај, било је у савршеном стању, красила га је неописива лепота. Продато је скупо, али јевтиније од врхунске слике, за 990.000 фунти (198.000.000 н.д.) госпођи Џонсон, наследници магната козметике за бебе Џонсона. И ово је био рекорд јер је дотад најскупљи комад намештаја продат за 418.000 фунти (83.600.000 н.д.).

Кабинет Луја XVI ипак није рекордер у области примењене уметности (слике и скулптуре спадају у такозвану фину уметност). Та част припала је маја 1983. комплетном оклопу француског краља Анрија II направљеном у Милану 1550. године. Купио га је ексцентрични њујоршки банкар Трапин, који скупља ролс-ројсеве и уникатна уметничка дела, и за њега платио 1.925.000 фунти, односно 385.000.000 нових динара. Наздравље!

Б. Д.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Едвард Грендол

СТАТУА

Чудан је то посао и није ми неугодно да признам да смо се уплашили. Можда не толико уплашили колико збунили и шокирали. Не знам али је свакако чудно... Поготово у ово време.

Задатак који смо радили био је тајна већа него било која током рата. Никад не бисте помислили да се предузеће за које радимо бави таквим истраживањем. То је веома угледна фирма и, као што сам рекао, нико не би помислио да има такву лабораторију. Зато претпостављам да је у реду што ћу вам испричати шта се десило. Чини ми се да је сувише важна ствар да бисмо је задржали само за себе, иако у ствари, можда не значи ништа. Сами процените.

Нас тројица радимо овде. Веома смо цењени научници, па зато и добро плаћени. На вратима наше лабораторије пише нешто што нема везе са нашим послом, али забрањује другима да нас ометају. Тајним ходником улазимо и излазимо, тако да нас нико не види. Човек који нас плаћа има директну телефонску везу са нама, али нас оставља углавном на миру. Рекао сам му да ћемо га обавестити када буде нешто о чему треба да зна.

Детнер, Лескер и ја се одлично слажемо. Детнер је млади електрофизичар, један од најбољих. Ја сам биоелектроничар, док је Лескер математичар. Овде смо већ више од годину дана и радимо на проблему путовања кроз време. Када смо били на разговору казали су нам да не очекују резултате брзо, да немамо радно време, и да је наш главни задатак да расветлимо проблем и изведемо прелиминарне експерименте. Захваљујући Лескеру отишли смо даље него што смо и ми, а и наши послодавци, икада могли да замислимо. Још не разумем у потпуности позадину теорије онога што смо постигли. Математика је на сувише високом нивоу за мене и Детнера, као што Лескер не разуме у потпуности апарате које смо конструисали за стварање магнетских поља.

До пре месец дана нисмо се журили, али онда је стигао позив од Министарства рата са захтевом да одмах дођемо по важном задатку. Свакако, то нисмо желели, али војсци се не може казати „не", поготову у ратно време. Зато смо само покушали да одложимо одлазак и завршимо бар делимично овај посао.

Војска нас је позвала да решимо проблем бубашваба. Да, звучи смешно, али је истинито. Није објављено у новинама, али после пробне експлозије атомске бомбе у Новом Мексику проблем с инсектима на подручју тестирања се устостручио. Изгледа да је радијација утицала на њихово размножавање у толикој мери да је цело подручје морало да се запраши. Проучавајући угинуле инсекте, научници су утврдили да је радијација повећала њихов обим за око 40% и утицала позитивно (ако се тако може рећи) на интензитет размножавања. Војни стручњаци вредно су обрадили проблем: следили су њихове канале у тлу, испитали одгајалишта и нај-

инсекте [illegible] у земљу, где се на[illegible]ају, размножавају, а затим доживљавају невероватан нагон да изађу на површину, и то све колоније у исто време. Такође су нагласили да у тим одајама под земљом постоје знаци организованог заједничког живота, који никад није примећен код ових врста.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Ричард Матисон

ТРЕЋА ОД СУНЦА

Пробудило га је аларнно звоно на сату.

Спаваш ли? - упитао је жену.

Не, нисам могла да заспим. Ниси променио одлуку?

Дуго сам о томе размишљао и сад да променим одлуку?

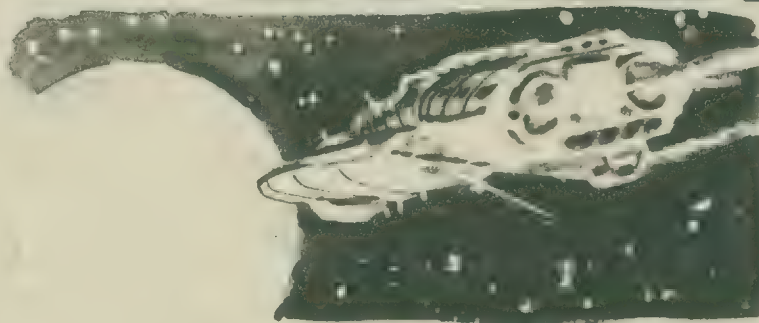
- Треба да се спремамо? Бојим се да ли ћемо успети, знаш колико су строги стражари на улазу?

- Само храбро, мислиће да је то још један мој пробни лет. Нормално је да ти и деца идете да ме испратите. Брод већ недељу дана чека на пробног летача. Неће проверавати. Ја сам поверљиви члан најужег круга свемирских летача. Сви то знају.

Заћутала је и само се приљубила уз њега. Осетио је да су јој руке ледене.

- Како да оставим све ово, све што смо годинама стицали, дозволи да понесем бар један кофер.

- Никако, већ смо се договорили. То би скренуло пажњу стражара. Треба да изгледа као да ме ти, деца и наши суседи само пратите до брода.'

Устао је, отворио орман и извадио своје летачко одело. Облачио се полако. Желео је да продужи те последње тренутке. Морао је да ризикује. Суседи, њихови пријате- навикли на ту чињеницу, можда нису сви ни поверовали? Неки су почели да пију, да се дрогирају, други се забављају и узимају од живота све шта могу узети. Одлазак са планете забрањен је. А то је једино решење. Он је решио да побегну и започну нов живот негде далеко, на некој млађој планети. Забрањени су сви космички летови осим пробних летова. За то су одабрани поверљиви људи. Био је један од њих.

Зачуо је кораке у ходнику а затим и дечје гласове. Мисле да иду да га испрате као и увек када је одлазио на пробни лет. После ће моћи поносно да причају својим друговима у школи о доживљајима на космодрому. Ни не слуте, да никада више неће видети ову кућу. Биће спасени.

Сишао је у дневну собу. Жена је уносила доручак. У том се зачу тресак разбијених тањира. Погледао је. Стајала је на вратима кухиње, дрхтала је, њене очи биле су пуне суза. Деца су ћутала. Сео је за сто да попије свој сок од поморанце. Јело није имало никакав укус.

Зачуло се звоно и деца су потрчала да отворе врата. Ставио је руке на женина рамена.

- Смири се. Знаш да вас не бих водио да нисам сигуран да ћемо ус-

зад, у специјалном извештају који нам је послат на увиђај, написали да им се чини да радијација одвлачи инсекте дубље у земљу, где се нађеђавају, размножавају, а затим доживљавају невероватан нагон да изађу на површину, и то све колоније у исто време. Такође су нагласили да у тим одајама под земљом постоје знаци организованог заједничког живота, који никад није примећен код ових врста.

Прекјуче смо извршили последње тестове пред одлазак на рад за Министарство. С једне стране направили смо огроман напредак, а са друге никакав. Оформили смо електрично поље које ће функционисати у будућности. Колико далеко у будуће време ће наша машина отићи, нисмо знали. Лескер је рекао да то не жели да предвиди. Оног тренутка када искључимо апарат, све што се налази у магнетском пољу, вратиће се у садашње време. Другим речима, зграбићемо НЕШТО и довући га из будућности у садашњост.

Завршили смо машину у уторак у три ујутро. Лескер је спавао на каучу, док смо је ми састављали. Проверавао је формуле и најзад рекао да ако можемо да произведемо поља која је специфицирао, онда ће машина вероватно прорадити. Када смо сматрали да је посао завршен, пробудили смо га.

– Почиње проба – рекао је Детнер и ја сам притиснуо прекидач.

Сказаљке на метрима су кренуле напред, па натраг, а онда се машина искључила.

У прозрачној туби налазио се један предмет. Загледали смо га са свих страна не додирујући га, а затим нас његово значење погоди као гром. Чудно је како се људи понашају у тренуцима шока: Детнер је скинуо свој ручни сат, пажљиво га је прегледао, као да га никад у животу није видео, и онда укључи апарат за кафу. Лескер је тихо опсовао прво на шпанском, а онда на португалском. Ја сам сео и почео да пишем писмо својој жени. Написао сам датум, па поцепао папир.

Оно што се налазило у туби још је овде – недирнуто – то је мала статуа десетак центиметара дужине направљена од неког метала који личи на сребро. Половину те висине представља постоље, а остатак је статуа. Очигледно, направио је вешт уметник. Постоље представља земљину куглу са свим континентима и острвима израђеним у рељефу. Колико могу да оценим урађена је врло прецизно, иако континенти имају мало другачији облик него данас. Фигура стоји веома усправно и гледа у вис. На себи има само широк појас са кога се са једне стране види кеса, а са друге пљоснатa четвртаста кутија. Изгледа интелигентно и очигледно представља тежњу за неким циљем или неку верску тему. Могу се осетити снови и идеали те фигуре, као и очигледно уметниково разумевање за њих. „Per aspera ad astra" или тако нешто. То је право уметничко дело које побуђује осећање дивљења. Само једна ствар није у реду.

То је фигура бубе.

пети. И сама знаш колико пута сам летео тим бродом. Знам планету, где ћемо се населити. Биће тешко али бићемо безбедни. Преживећемо катастрофу. Наставићемо живот.

Радим то због нас, за нашу децу, за наставак живота. Не можемо ту остати. Ја нећу да останемо.

– Знам.

Суседи су били озбиљни и ћутљиви.

– Да ли сте доручковали – питао је тек да нешто каже.

– Боље да одмах кренемо – рекао је сусед. – Замисли, закључао сам улазна врата на кући и угасио сва светла. Као да је то важно... – додао је са осмехом.

– Тако лепа кућа – рекла је жена.

– Заборави, имаћемо још лепшу тамо. Окренуо је нежно према улици и повукао за раме. Изашли су. Деца су весело трчкарала поред аутомобила. Возио је брзо, можда и пребрзо празним, тихим улицама. Град је још спавао. Почело је да свиће. Осетио се непријатно, као лопов. Он бежи! Издаје свој свет! Хоће да спасе себе!

Каква би била корист од тога да остану и изгину заједно са осталима? Овако постоји нада да ће остати живи. Морају да остану живи.

Помислио је на пустош, на опасности које ће их вребати на новој дивљој, ненастањеној планети. А они су навикли на луксуз цивилизованог света. Како ће успети?

Стражар је био толико поспан, да није обратио пажњу на њих. Познавао га је одлично. Имао је право да улази на космодром у свако доба.

Погледао је децу. Њих нико није питао за сагласност. Заједно су стајали у ћошку лифта. Хтео је нешто да каже, као неки поздрав свом свету, нешто о важности своје одлуке, али није могао.

Испружио је руку и повукао ручку главне полуге управљача. Упалила су се сва светла, укључио је инструменте. Осетио се лаки потрес и тихо звиждање сеченог ваздуха.

Деца су гледала широко отворених очију. Његова ћеркица почела је да плаче.

Сусед је сео поред њега.

– Узми навигационе мапе и погледај. То је сунчани систем XY сличан нашем. Био сам тамо два пута. Услови су добри, има атмосфере сличне као код нас. Изградићемо нови цивилизовани свет.

То је ова, трећа планета од Сунца. Та са једним сателитом. Назвао сам је ЗЕМЉА.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	НАШ НЕДАВНО ПРЕМИНУЛИ ПИСАЦ	ПРИЈЕМНИК	УКАЗ, ЗАКОН (ЛАТ.)	ИТАЛИЈАНСКИ КОМИЧАР	ИЗВОДИТИ ЕМИСИЈУ	СНЕЖНИ НАНОС, УСОВ	ГРАД У РУМУНИЈИ
НАРАМЕНИЦА							
МУШКО ИМЕ							
ДОДАЦИ ЗА ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА							
ДУВАНСКИ ОТРОВ							
ПОЉСКИ ЕСЕЈИСТ ЈАН				ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			
ЗНАК ЗА КИСЕОНИК		УПОРЕДЉИВОСТ	БИВШИ ИГРАЧ „ДИНАМА" КРАСНОДАР	„ВОЛТ-АМПЕР" / ПОМАЛО КРЦАТИ			ИМЕ КАРЕЊИНЕ
ЖЕНКА КУРАНА						СЈЕДИНИТИ СЕ, УДРУЖИТИ СЕ	
ПОВОЉАН, ПРИКЛАДАН (ЛАТ.)							
ПОСУДА, СУД ЗА ЈЕЛО							
АЗИЈСКА ДРЖАВА					ПРИКРИВЕНО ИСМЕЈАВАЊЕ		„АМПЕР-САТ"
23. и 7. СЛОВО КИРИЛИЦЕ			ОПЕРА Ђ. ВЕРДИЈА / „ИЛИНИЈУМ"				
ПРОЋИ ЈЕДАН МИМО ДРУГОГ	ФИЛМСКА ГЛУМИЦА МАРЛЕН						
ЈЕДАН БРОЈ							СВОЈСТВО ОНОГА ШТО ЈЕ КИЋЕНО
ФРАНЦ. ПЕВАЧ И ГЛУМАЦ МОНТАН			АУТО ОЗНАКА СПЛИТА	ГЛУМАЦ НОЛТИ / ДЕО НАРОДНЕ НОШЊЕ			
ПРОЛАЗИТИ ПРЕКО МОСТА							
НАШ ШАХИСТ ПРЕДРАГ							
ИВАН ТОПЛАК			БЛАГАЈНА (МН.) / ОБАЛА				
23. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ		ЗНАК ЗА РАДИЈУМ / ОРУЖАНИ СУКОБ			ГЛУМИЦА МАРГРЕТ / БОКСЕР МОХАМЕД		
ЈЕЗЕРО У СЕВЕРНОЈ АМЕРИЦИ				АУТО-ОЗНАКА АУСТРИЈЕ / КОЊ		НУЛА / ПРВАК	
АМЕРИЧКИ ГЛУМАЦ ТЕЛИ (КОЏАК)							
ПРИСТАЛИЦА ЕТАТИЗМА							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: оптичар, прерада, Колашин, оковати, лупа, ИЦ (Иван Цанкар), иш, дева, тајити, ина, Н, з, одјава, Басра, ар, станари, а, Нушић, сисало, скрама, ало, Мел, штампати, Амор, ај, Мари, Ра, Абебе, н, На, авас, Ид, раса.

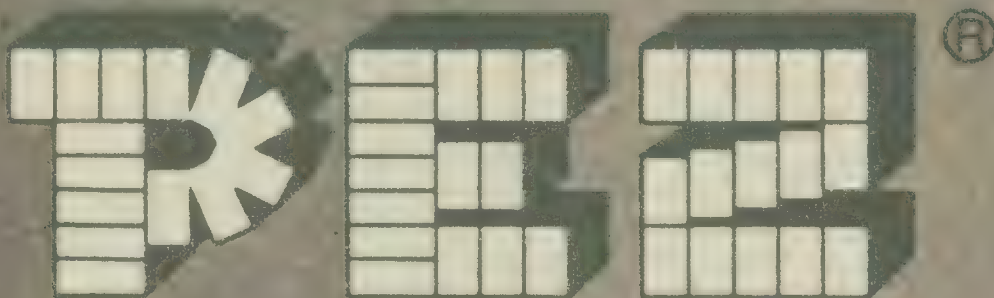

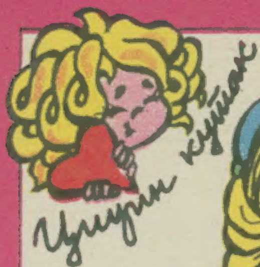

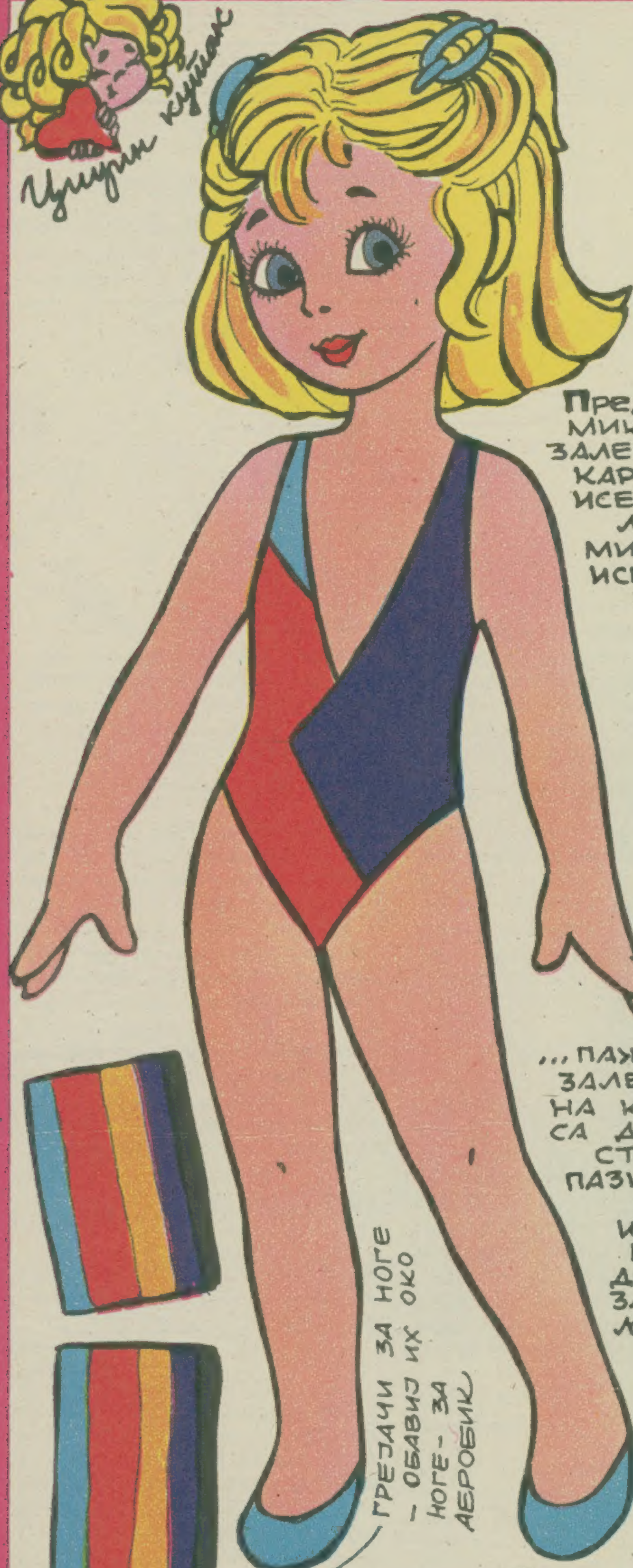

ДРАГИ PEZ ПРИЈАТЕЉУ
Нове фигурице — PEZ КАМИОНЕ, потражите у вашој најближој продавници.
Играјте се PEZ КАМИОНИМА, сладите се PEZ БОМБОНИМА!

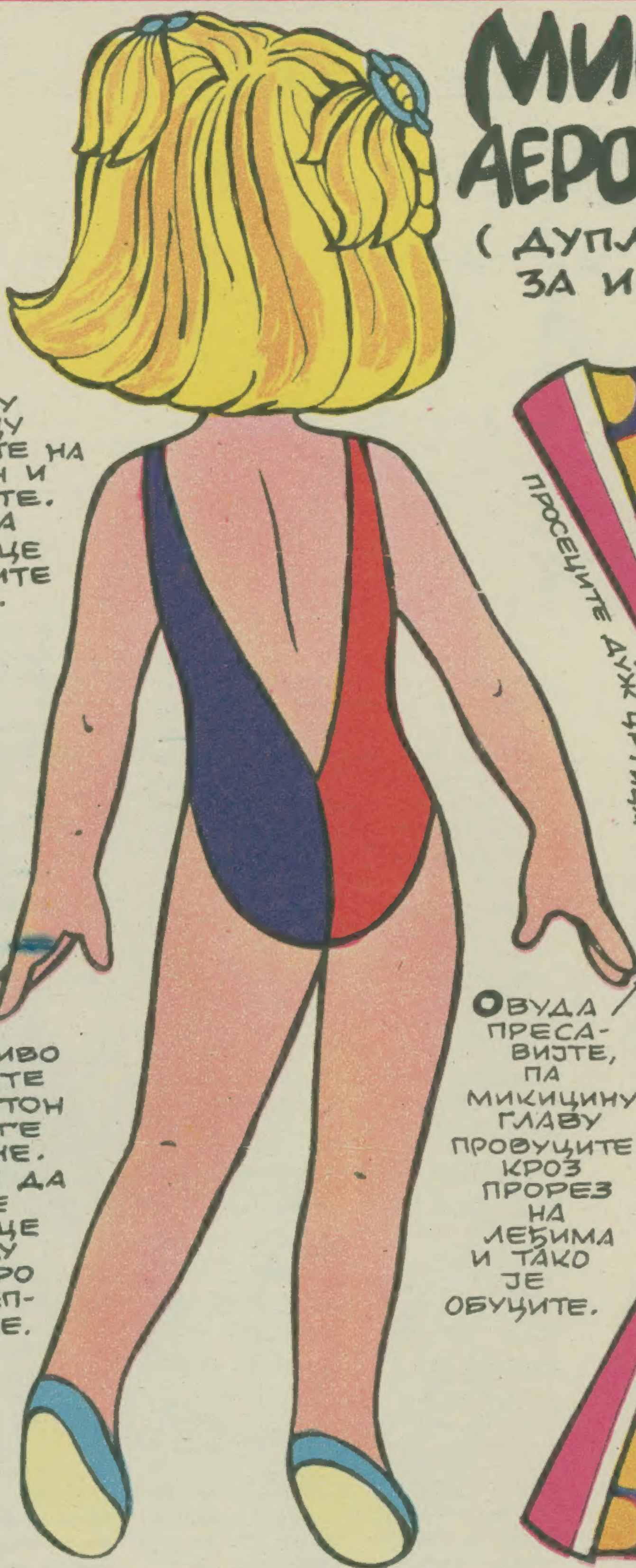

МИКИЦА АЕРОБИКИЦА

(ДУПЛА ЛУТКА ЗА ИСЕЦАЊЕ)

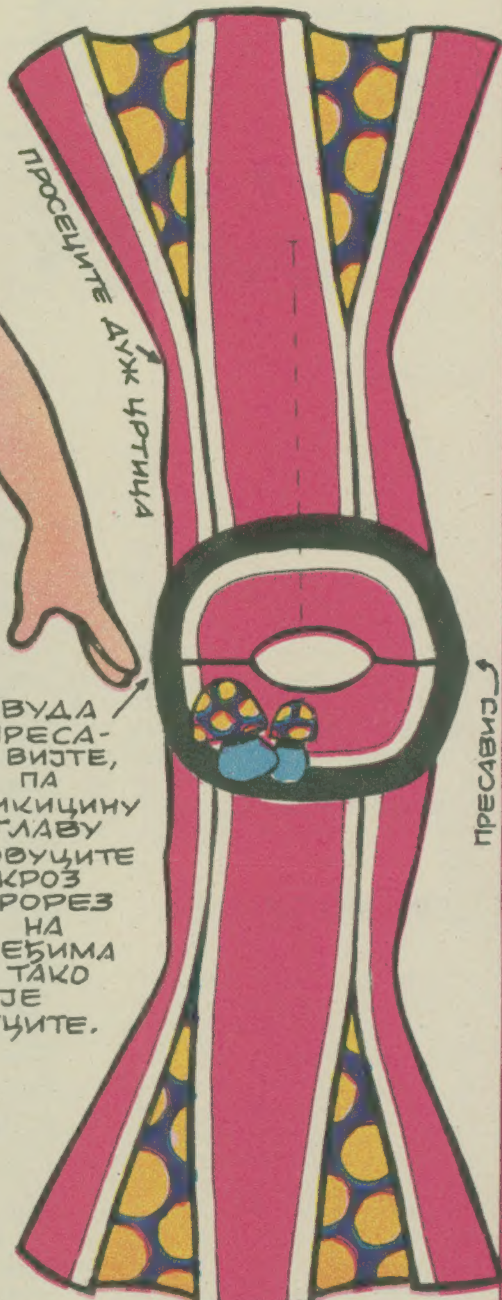
ПРЕДЊУ МИКИЦУ ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ. ЛЕЂА МИКИЦЕ ИСЕЦИТЕ И ...

... ПАЖЉИВО ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН СА ДРУГЕ СТРАНЕ. ПАЗИТЕ ДА СВЕ ИВИЦЕ БУДУ ДОБРО ЗАЛЕПЉЕНЕ.

ГРЕЈАЧИ ЗА НОГЕ – ОБАВИЈ ИХ ОКО НОГЕ – ЗА АЕРОБИК

ОВУДА ПРЕСАВИЈТЕ, ПА МИКИЦИНУ ГЛАВУ ПРОВУЦИТЕ КРОЗ ПРОРЕЗ НА ЛЕЂИМА И ТАКО ЈЕ ОБУЦИТЕ.

ЛЕТЊА ХАЉИНА

ПРЕСАВИЈ ПО РАМЕНИМА, А БЕЛИ ТРОУГАО ВИШКА САВИЈАЊЕМ УВУЦИ ИЗМЕЂУ ОБА ДЕЛА...

МОДЕРНА ЈАКНА И СУКЊА-ПАНТАЛОНЕ

БЕОГРАД ★★★ МАКЕДОНСКА 29 11001

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

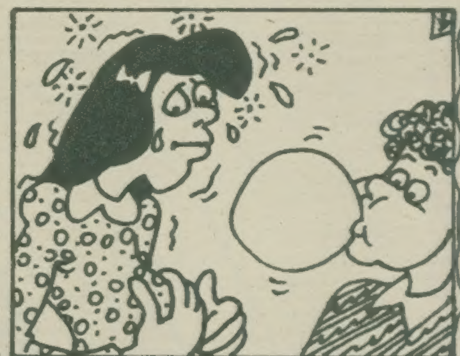
Писмо недеље

ЖВАКА У СТОМАКУ

Забавниче, молим те да ми нешто објасниш. Недавно сам сасвим случајно прогутала жваку и моја другарица каже да је то јако опасно и да се могу отровати. Да ли је то тачно и шта ће ми се сада догодити?

Милица, Шабац

Жвака никако не може бити отровна јер се зна да се она прави од каучука богатог смолама уз додатак испарљивих уља пријатног мириса и још неких других нешкодљивих супстанци. Зато ти се ништа неће догодити кад је прогуташ већ ћеш је једноставно избацити пошто желудац не може да је свари. Могућност да дође до

некаквих компликација (као рецимо да жвака залута у слепо црево и изазове упалу) толико су мале да о њима не треба размишљати.

ДОПУЊУЈУ СЕ

Волио бих да ми кажеш које су то комплементарне боје?

ИВАН, Пазин

Комплементарне боје (од латинске речи complementum што значи допуна) су боје које помешане дају сиву. Такве су боје, на пример, плава, црвена и модрозелена, зелена и пурпурна, плава и жута итд. У кружном спектру боја оне се налазе супротно једна другој. Исто тако, у ширем смислу може се рећи да су и бела и црна комплементарне боје јер дају сиву.

СТРИП-БИБЛИОТЕКА

Поштована редакцијо,
Редовно читамо ваш лист „Политикин забавник" па вас молимо за једну услугу. Хтели бисмо да у „Забавнику" на страницама Мале поште објавите нашу молбу свим читаоцима. Наиме, у нашем насељу основали смо библиотеку стрипова. Међутим, до сада смо успели да сакупимо веома мали број разних стрип-издања. Зато бисмо замолили све другаре да нам помогну у сакупљању стрипова и да нам их шаљу на адресу: Стоиљковић Предраг, 9. мај бр. 7. Д. Врежина. 18000 Ниш.
Унапред захвална

ГРУПА ЧИТАЛАЦА Ниш

ПЕТ УГЛОВА

Можеш ли да напишеш нешто више о америчкој организацији Пентагон?

ХЕЛЕНА Крагујевац

Пре свега, Пентагон није никаква организација већ назив за зграду у којој су смештена многобројна одељења америчког Министарства одбране (пешадија, авијација, морнарица). Зграде има облик правилног петоугаоника (пентагон на грчком значи петоугао) чија је свака страница дугачка по 300 метара. Смештена је у близини Вашингтона, на левој обали реке Потомак, а довршена је 1943. године. Пентагон обухвата површину од око 13 ари и представља најпространију канцеларијску зграду на свету. Назив Пентагон употребљава се и као синоним за врховну војну управу Сједињених Америчких Држава.

КИНЕСКИ СНЕГ

Већ неколико пута читам ваш лист и одлучио сам да вам поставим питање: ко је први пронашао барут? Кажите ми његов садржај. Молим вас да ми одговорите, ваљда то није нека тајна.

ИВАН Пожаревац

Не зна се тачно када је и где барут пронађен. Верује се да су обични или црни барут још пре нове ере познавали Кинези, јер се шалитра, његов главни састојак, јавља у природном стању у Кини, Монголији, а и Арабљани су је називали кинеска со или кинески снег. Постоји претпоставка да барут потиче из Индије али и она се заснива на налазиштима шалитре. У Европи је барут почео да се користи у 13. веку и вероватно је први пут употребљен у бици код Чивидалеа, у Италији 1331. године. Све до проналаска динамита (1866) и такозваних малодимних барута обичан барут употребљавао се искључиво за пуњење муниције и у рударству за минирање. Од тада се његова употреба нагло смањује, и од 1866. престаје да се користи за пуњење муниције, док се још и данас користи за пуњење граната, минирање и ловачко оружје старијег типа.

Обичан барут је по саставу смеша отприлике шест делова калијум-нитрата (шалитре), једног дела дрвеног угља и једног дела сумпора. Дозвољени садржај влаге је од 0,8 до 1,5 посто. За муницију је неупотребљив већ са 2 посто влаге, а при већем проценту долази до „цветања", односно издвајања шалитре у виду ситних белих кристала.

НЕЋЕ БОЛЕТИ

Молим те да ми што хитније одговориш. Желела бих да знам нешто више о томе како настаје и како се лечи јечменац или такозвани чмичак. Већ га дуже време имам и све је већи. Веома ми је непријатно јер ми се у школи многи смеју због тога. Јако сам забринута јер су ми рекли да ћу морати да га оперишем, ја то не желим, па те молим за помоћ.

ЧИТАТЕЉКА из Крушевца

Чмичак, јечменац или латински hordeolum представља гнојно запаљење лојних или знојних жлезда очних капака. Зависно од тога које су жлезде у питању може бити спољашњи или унутрашњи. Најчешће је проузрокован стафилококном инфекцијом, али има и особа које су нарочито наклоњене овом обољењу, на пример дијабетичари.

На оболелом очном капку види се запаљенски чворић окружен врло болним отоком који може да захвати и цео капак. У центру овог отока, обично око корена трепавице, налази се чужкаста гнојна тачкица. Најчешћи симптом је бол, утолико јачи што је капак отеченији. Гној се може испразнити и сам од себе после неколико дана када долази до сплашњавања отока и престанка бола.

Лечење се састоји у стављању топлих сувих облога у трајању од 10 до 15 минута, три до четири пута на дан. Уколико се ни после 48 часова болни оток не повуче, потребно је обратити се очном лекару који ће ти помоћи да се ослободиш „несносног" чмичка, од лекова се препоручују антибиотске или сулфонамидске масти. Чупањем захваћене трепавице скраћује се болест јер се тиме омогућује пражњење гноја који код спољашњег чмичка окружује корен длаке. У појединим, посебно упорним случајевима, као што је то код тебе, потребно је да лекар направи мали рез на капку кроз који ће потом исцурети накупљени гној. Не треба да се плашиш ове интервенције јер је она веома једноставна и готово безболна.

ЛУТКА НА ЕКРАНУ

Волео бих да ми кажеш када је први пут извршен телевизијски пренос.

БУЦА Сокобања

Сматра се да је први телевизијски пренос извршен 25. априла 1925. године када је Шкотланђанин Џон Лордзи Берд (1888–1946) успео да из свог скромног стана у поткровљу пренесе лик једне лутке до продавнице која се налазила у приземљу. Убрзо после тога

на екрану Бердовог пријемника појавио се лик његовог помоћника Вилијама Тејстна. Тако се Берд сматра оцем живе слике, а Тејстн првим човеком који се појавио на малом екрану. Берд је иначе био физичар, студирао је на универзитету у Глазгову, а касније је прешао у Лондон где је и вршио своје експерименте са преношењем живе слике.

ПРЕТПЛАТА ЗА ЗАБАВНИК

Пишем ти први пут и молим те да ми одговориш шта све требам учинити да бих се могао претплатити на Забавник?

***ЧИТАЛАЦ** из*
Вировитице

Да би се претплатио на „Политикин забавник" довољно је да пошаљеш дописницу на адресу: НО „Политика", Одељење претплате, 29. новембра 24, 11001 Београд. На дописници треба да назначиш и за који период желиш да се претплатиш, јер од тога ће зависити и висина претплате. Чим наша претплатна служба добије твоју дописницу, послаће ти чек са бројем жиро-рачуна на који треба да извршиш уплату. Ако желиш још нека додатна обавештења, можеш их добити и на телефон 324-191, локал 749. Позивни број за Београд је 011.

ОСТРВО ЛИЛИПУТ

Редовни сам читалац „Политикиног забавника" и решис сам да ти пишем. Доста пута сам чуо име Лилипутанац. Шта то име означава?

СРЂАН МОЈЕОВСКИ,
Скопље

Лилипутанац је шест палчева висок становник једне измишљене острвске земље зване Лилипут о којој пише енглески књижевник Џонатан Свифт (1667–1745) у својој познатој књизи „Гуливерова путовања". Причајући на сатиричан начин о животу Лилипутанаца, Свифт се заправо руга друштвеним приликама у Енглеској које су владале почетком 18. века и на алегоричан начин приказује како лордови земљопоседници израбљују ирске сељаке.
У свакидашњем говору ова реч означава патуљка или духовно безначајног човека.

ПОД ТАВАНИЦОМ

Како је могуће да свећа упија дим цигарете?

ДРАГАНА
Нови Сад

Јављам вам се први пут и молим вас да ми одговорите да ли је истина да свијећа упија дим. Ако упија, заштао??

БИЉАНА ПЕЈИЋ
Илица

Пламен свеће не упија дим, нити постоји могућност да дође до сагоревања остатака дима јер је температура цигарете већа од температуре свеће. Али, упаљена свећа зато загрева ваздух у просторији и тиме распршује дувански дим на ситне честице које се онда дижу нагоре ка таваници, а ваздух у нижем делу собе остаје чистији. То сасвим лепо може да се види голим оком кад је задимљена просторија осветљена јаком сијалицом.

– ВОЛИШ ЛИ СПОМЕНАРЕ? (Да? – Не?)
– ИМАШ ЛИ СВОЈ СПОМЕНАР? (Да? – Не?)
– ТРАЖЕ ЛИ ТВОЈИ ДРУГОВИ И ДРУГАРИЦЕ ДА УПИШЕШ НЕШТО У ЊИХОВ СПОМЕНАР? (Да? – Не?)

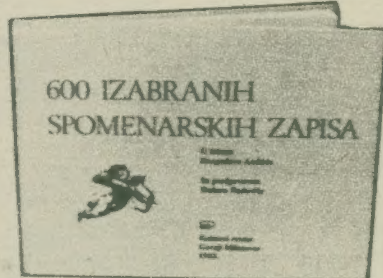
Ако је макар на једно од горњих питања твој одговор „ДА!" – онда ти је хитно потребна КЊИГА:

Та књига је прави поклон за тебе – од твојих родитеља, рођака или другова!
Та књига је твој прави поклон (можда најдражем?) другу или (можда најдражој?) другарици!

Такав поклон не може да промаши!
Јер, у овој књизи, уметнички опремљеној, сабрани су најлепши споменарски записи – изабрани између много хиљада сличних – од узбудљивих до шаљивих, од мудрих до враголастих, од сентименталних до „штосовитих" – као што се види из наслова поглавља у којима су груписане те споменарске „мини-песмице" и забелешке:

„Сети се...", „Живот – цвет на путу..." **(о животу)**, „Пођеш ли за срећом..." **(О срећи)**, „Не бери трње..." **(Савети)** „Другарство је златна жица..." **(О другарству и пријатељству)**, „Љубав је бакља..." **(О љубави)**, „У сјају ока..." **(Љубавна расположења)**, „Само речи две..." **(Нежно удварање)** „Да ми срце не озебе..." **(Шаљиво удварање)**, „Хтедох ти рећи..." **(Изјаве љубави)**, „Ко ме воли – нек изволи..." **(Забављање)**, „Лице које мења маске..." **(Сумња и одбијање)**, „Растали смо се без речи..." **(О растанку)**, „Имена на песку..." **(О бившој љубави)**, „Ко верује момку..." **(О мушкарцима)**, „Свака цура каже..." **(О девојкама)**, „Знак за брак..." **(О браку)**, „Извините, молим..." **(Шаљиви записи)**, „Ђачко доба..." **(Ђачке успомене)**, „Сазнах из искуства..." **(Исповести)**, „Само то ти желим..." **(Добре жеље)**, „Не заборави ме..."

Илустровани љупким старинским цртежима, на 216 страница разних боја, двоструко већих од уобичајених, у повезу од златастог платна – збирка

„600 ИЗАБРАНИХ СПОМЕНАРСКИХ ЗАПИСА"

први је код нас штампани, већ попуњени споменар, спреман за читање и сећање, за љубав и за шалу, за задиркивање и чување успомена – а и за бирање оних записа које ћеш ту наћи и онда својеручно унети у споменаре својих другова и другарица.
За тако велику, лепу и драгу књигу, дивно уметнички опремљену, вреди дати 500 динара – верујемо да ће се твоји родитељи сложити са тим! Толико, наиме, треба **да плате поштару када донесе књигу** – ако своју поруџбину пошаљеш на адресу издавача:

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР
32300 ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ
Ту адресу стави на коверат, а у коверат убаци следећи купон који треба да попуниш и одавде исечеш:

(Ако се наручује више од 1 примерка, сваки би коштао 450 дин.)

Овим наручујем један примерак књиге „600 ИЗАБРАНИХ СПОМЕНАРСКИХ ЗАПИСА" у избору Драгослава Андрића – у тврдом платненом повезу, са илустрацијама. Књигу треба послати на следећу моју адресу:

ИМЕ: ______________________________

МЕСТО: ______________________________

УЛИЦА, И БРОЈ КУЋЕ И СТАНА: ______________________________

____

Цену од 500 дин. платићу поштару када ми ту књигу донесе.*

* Поштарину за књигу плаћа Културни центар.

Споменар је књига за сваког и свашта – у њему се пише истина и машта...

У љубави нема среће: кога волим – тај ме неће; Ко ме воли – тога нећу; ето какву имам срећу!

Са другима буди мање – не треба ми појачање!

Црна табла, бела креда – ја те волим прекореда!

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Соња Јашовић

Издавачки савет

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Данко Полић, Светлана Ивановић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Врагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

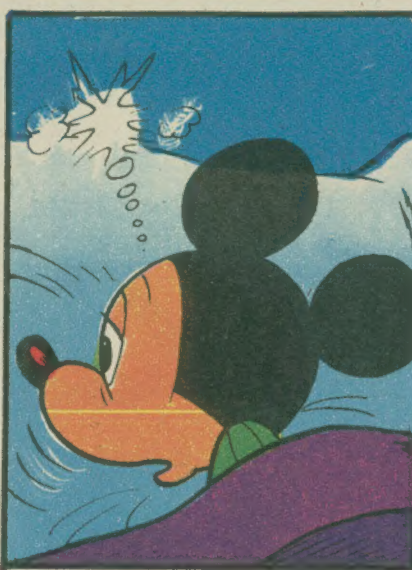
ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

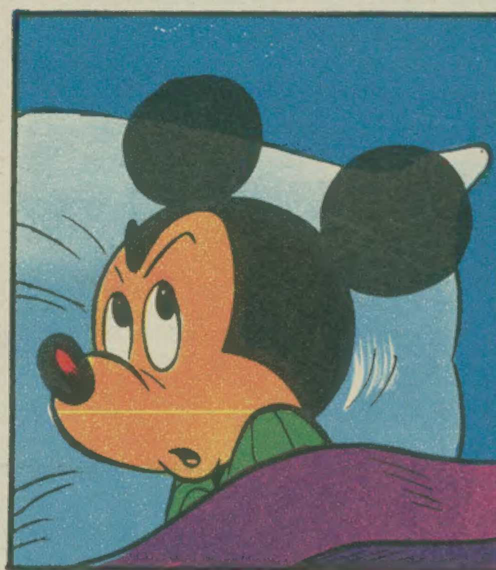
САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

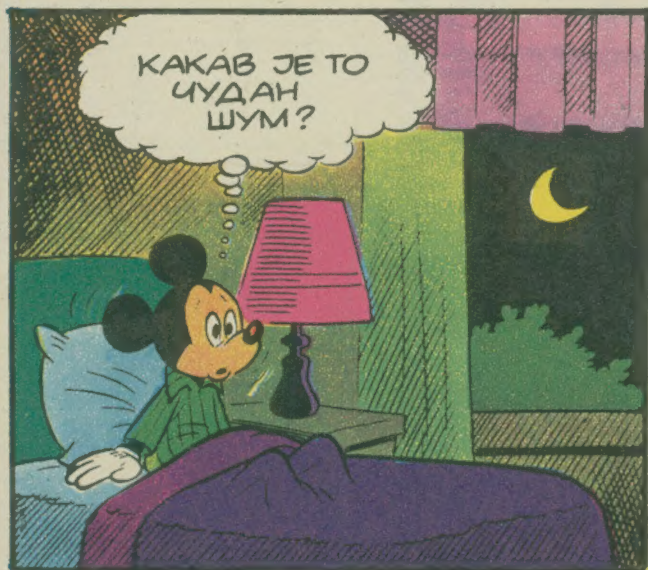
Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ - БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY
МИКИ

3

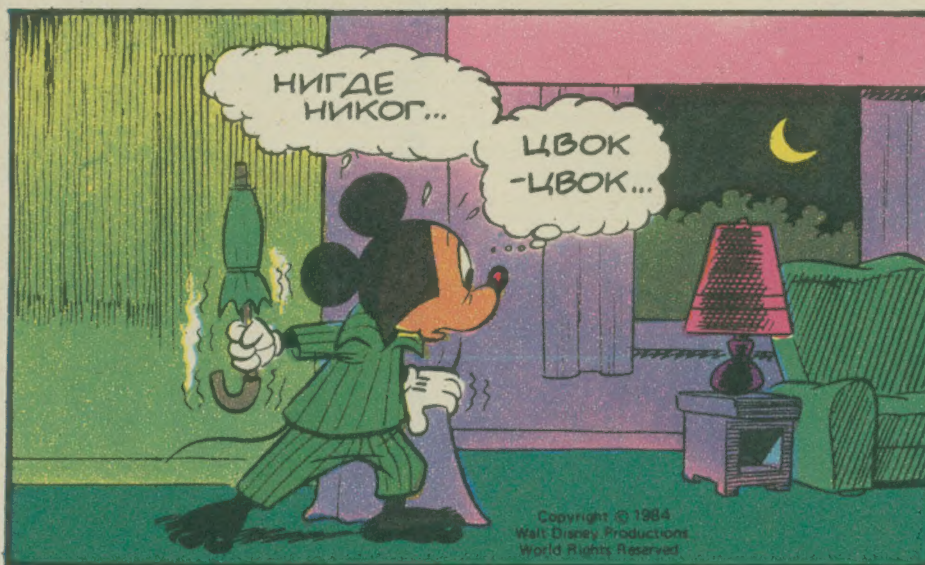

КАКАВ ЈЕ ТО ЧУДАН ШУМ?

КАО ДА СЕ НЕКО ШУЊА КРОЗ КУЋУ...

ОВО БИ МОГЛО ДА МИ ПОСЛУЖИ КАО ОДБРАМБЕНО СРЕДСТВО...

НИГДЕ НИКОГ...
ЦВОК -ЦВОК...
Copyright © 1984 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ШУМОВИ ДОЛАЗЕ ОДАВДЕ...

ГЛБ! САМО ДА УПАЛИМ СВЕТЛО...

МИКО!

ХТЕО САМ САМО ЧАШУ ВОДЕ, А ДА ТЕ НЕ ПРОБУДИМ!
Distributed by King Features Syndicate
2-26